

Gruožai

Raso V. G.

PAREMKIME 3-CIA KARO PASKOLA.

KEISTI PULDINEJIMAI KO MASKVA REIKALAUJA?

Amerikos lietuviai yra nusitarę išpirkti \$10,000,000 vertės trečiosios karo paskolos bonų. Padalinus visiems lygiai išettų maž daug po \$10. kiekvienai ypatai, nes mūsų čia yra apie vienas milijonas.

Pirkti tuos bonus yra patriotinė pareiga. Nuo to kaip mes ramiam karo pastangas, žymioje dalyje priklausys kaip greitai bus užbaigtas karas ir kokiame apstovose mes gyvenime ateityje — kaip vergai ar laisvi žmonės.

Kaip žinome, Suvienuytų Valstijų ambasadorius Maskvoje, admiralas William H. Standley atvyksta į šią šalį ir tur būt nebegrįžtį tą vietą. W. H. Standley, 70 metų senukas, sakosi negalys prisitaikinti prie rusiško klimato. Bet tas klimatas greičiau yra politinis, nes jau anksčiau buvo žinoma, jog sovietų aukštenybės labai šaltai jį priimdavo.

Būti ambasadoriu Maskvoje nėra lengvas "dėlabas". Net Joseph Davies, kuris savo knyga ir krutam paveikslu "Mission to Moscow" aklaif pataikavo Stalinui, nieko gero neatsiekė ir negavo iš Kremliaus paprasčiausios padėkos.

Lenkų valdžios galva, gen. V. Sikorskis su savo palydovais žuvo liepos 4 d. šių metų, tačiau tikroji jų mirties priežastis tik dabar likosi išaiškinti. Anglų ekspertai surado, jog bombonešio vairas nedirbo kaip reikiant ir tas buvo didžiausia katastrofos priežastimi. Orlaivio pilotas, čekų tautybės, kuris tik vienas išgelbėjo savo gyvastį, rastas nekaltu. Tuomi išsirišo didžioji šių laikų misteriija.

Clevelando savaitraštis be ypatingos sarmatos, skelbia visokių nesąmonių apie Amerikos Lietuvių Konferenciją Pittsburghe ir griekus bando primesti to suvaizavimo rengėjams. Pav. sakoma: "Konferencija pravesta atkakliausia fasisiška tvarka nuo pat pradėjimo ją organizuoti iki pabaigai."

Ach, vyručiai, vyručiai! Jeigu jums tikrai rūpėtų Lietuvos likimas, jeigu jūs įstengtumet suprasti ir atjausti nelaimingųjų tremtinių padėtį, tai tokių durny dalykų gėdytumet rasę tyti ir žmonėms skelbti!

Vienas amerikiečių korespondentas David M. Nochol rašo iš Maskvos:

"Sovietų Unija neturinti teritorialių ambicijų, išskyrus tas sienas, kurios buvo Hitleriui užatakavus. Tos sienos aptima Besarabija, vakarinė Ukraina, Baltgudžių ir Baltijos Kraštus. Sovietai mano, kad jų inkorporavimas tapo patvirtintas laisvu vietos žmonių išsireiškimu. O dabar pasilieka tik išliuosuoti juos ir atsteigti ten bolševikų režimui."

Reiškia, sovietai nenori išsižadėti tos dovanos, kurią jiems suteikė Hitleris. Niekio daugiau nie netroškia, išskyrus tą dovaną — Baltijos kraštus, rytinę Lenkiją ir Besarabiją, Amerika turės lieti savo kraują, eikvoti pinigų ir turtus, kad užtikrinti Stalinui Hitlerio prezentą!

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

SANDARA

Published by the Lithuanian National League of America. Consisting of 100 Branches Located in all Principal Cities of the United States. MAIN OFFICE 840 W. 33rd St., Chicago, Ill. Yards 4789

METAI XXIX

PENKTADIENIS, RUGSĖJO-SEPTEMBER 24 D., 1943 M.

No. 39

Gaudo Darbams Ir Lietuvos Senukus

Naziai Stato Naują Fortifikacijų Liniją

Londonas. — Nazių okupacinė vyriausybė Lietuvoje paskelbė, jog visi vyrai ir moterys gimusieji tarp 1875 ir 1914 metų turi kuogreičiausiai užsiregistruoti "Atbeidsdieni" skyriuose ir pasirošti išvykimui į darbus. Tai gi senukai ir senutės arti 70 metų turės vykti į paskirtas vietas ir atlikti sunkius darbus.

Vokiečiai skubiai stato naują fortifikacijų liniją ir tam tikslui panaudoja vietinius gyventojus. Ostlandą neseniai aplankė privatinio darbo viršininkas Hierl.

Frontas Rytuose Gali Atsiremti į Rygą ir Dauguvos Upe

Vokiečiai Pasitraukia Iš Estijos ir Šiaurinės Latvijos.

Kaikurie karo dalykų žinovai pranašauja, jog vokiečiai bus priversti traukti ne tik pietuose, bet ir šiaurėje nuo Leningrado, Naugardo, Pskovo, Talino iki pačios Dauguvos upės. Tokiam atvejui Latvija būtų padalinta pusiau, o Lietuvos kraštas atsidurtų pačioj pafrontėj. Sumija bus palikta savo likimui ir turės prašyti atskiros taikos.

Sutrupinę frontą vokiečiai tikisi paluosuoti mažiausia dar 50 divizijų, kurios galės būti panaudotos atrėmimui anglų ir amerikiečių invazijos. Ekspertai pažymi, jog ginatis reikalinga tik vieno trečdalis tų jėgų, kurios naudojamos ofenzyvai. Jau dabar didesnė pusė nazių aviacijos ištraukta iš rytų fronto ir pasiūsta į vakarinę ir pietų Europą.

Marengo, Ill.—Iš Camp Grand atvežta 60 vokiečių karo nelaisvių, kurie vietinėse farmose renka nuo laukų bulves ir kitas daržoves.

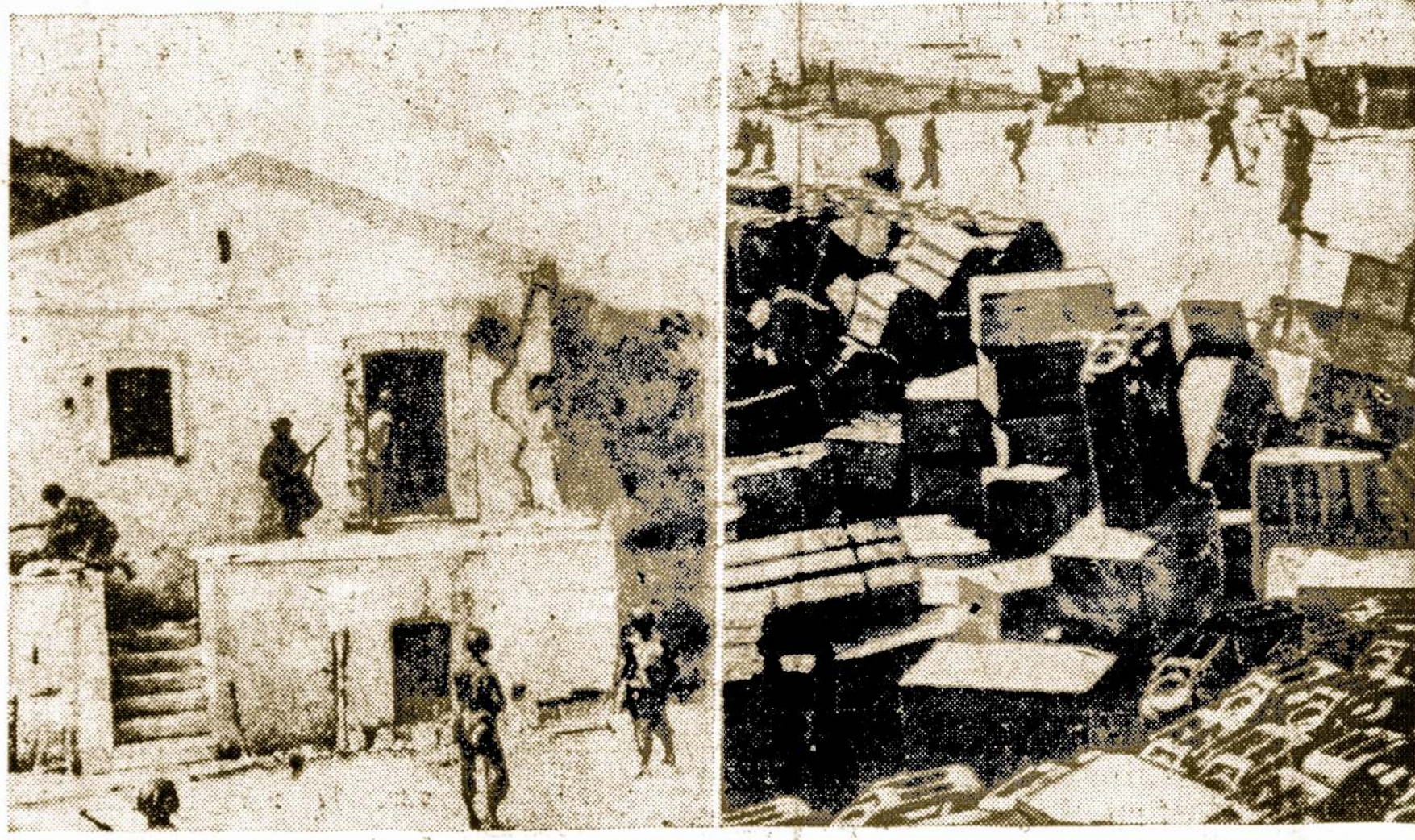
Tas visas dalykas skamba gana keista.

O kada gi tų kraštų žmonės turėjo progos "laisvai išsireikšti" ir prisidėti prie Sovietų Unijos? Ar tuomet, kai ten šeimaniškai raudonoji armija ir pulkai žvalgybininkų? Ar tuomet kai visiems buvo užčiaupotos burnos, žymesni veikėjai buvo grūdami į kalėjimus arba siunčiami į Sibirą?

Švedų spauda pranešė, jog 77 nuoš. Hamburgo miesto yra išgriauta. Tas viskas buvo atlikta šešiais amerikiečių ir anglų bombonešiu puolimais. Tas miestas, kuris pirmiau turėjo 1.800.000 gyventojų faktinai nustojo egzistavęs. Keli šimtai dirbtuvių, gaminusių karines reikmenis sulyginta su žeme.

Hamburgo likimas aiškiai parodo kas gali atsitikti su kitais vokiečių miestais, pav. Berlynu. Jei nazių vadovybė bandys tęsti karą iki paskutinio.

As Allied Troops Battle Nazis in Italy

When the American Fifth army landed on the beach at Salerno it was subjected to some of the most desperate German fighting of World War II. For several days the Germans poured ammunition down on the beach. But the Fifth army held its position. Aided by planes and warships it gained the initiative and, as the British Eighth army rushed toward the fight, the Germans were apparently resorting to defense tactics. Left: U. S. infantrymen hunt for German snipers in this house during their advance in Italy. Right: Supplies for invading troops are unloaded despite constant strafing and bombing by German planes. Soundphoto.

Suv. Valstijos Apgina Baltijos Kraštus

Degtinė Plaukia Iš Lotynų Respublikų į Dėdes Samo Kraštą

Washington. — Importavimas degtinės iš pietinių Amerikos respublikų žymiai padidėjo. Rugpiučio mėnesį atgabenta rekordinis skaičius 3,785,000 galionų, tai yra keturius sykius daugiau, negu tuo laiku pereitais metais. Bet tai nėra tokia degtinė, kurią mes esame įpratę gerti. Didžiuma sudaro Porto Ricos, Meksikos ir Kubos rum bei gin. Bet atkeliauja ir alkoholiaus, kuris maišomas su senesne amerikiečių degtine.

Esamos Amerikos degtinės, prie dabartinio skubaus suvartojimo užteks dar porai metų. Valdžia iki šiam laikui neleidžia išdirbinėti alcholiaus cilių žmonių suvartojimui. Karo reikalai, mat, stovi pirmoje vietoje.

Amerikos Pasiuntiniu į Maskvą Numatytas W. A. Harriman

Washington. — Iki šių laikų buvęs Suv. Valstijų ambasadorius Maskvoje, adm. William H. Standley įteikė savo resignaciją. Numatoma, jog į jo vietą bus paskirtas W. A. Harriman, dabartinis lend-lease administratorius Londone.

Kal kas valstijos departamentas atsisakė patvirtinti šį spėjimą. Harriman, kuris yra 51 metų, jau yra lankęsis Rusijoje su speciale misija 1941 metais. Jis gerai pažįsta tą šalį ir galės būti naudingas išrišime daugelio klausimų.

Dublin. — Amerikiečių filmas "A Yank in the R. A. F.", kuri buvo rodoma istisą savaitę Savoy teatre tapo sulaikyta teisingumo ministerio patvarkymu. Uždraudimo priežastis nurodyta.

Garantuos Saugumą Rusijai, Bet Toji Turės Pripažinti Baltijos Kraštų Laisvę

Tie Dalykai Bus Aptarti Trijų Valstybių Konferencijoje

Apie derybas, kurios neužilgo turės įvykti Maskvoje tarpe valstijos departemento atstovo, užsienio reikalų ministerio Edeno ir komisarų Molotovo eina visokių spėjimų. Štai neseniai "International News Service" paskelbė tokį dalyką:

"Diplomatines sferos Washingtono yra įsitikinusios, jog Suvienuytos Valstijos ir Didžioji Britanija patiekia Sovietų Rusijai apsaugos pakta su ta sąlyga, kad Rusija pripažins politinę rytų Europos tautų laisvę ir sutiks su anglų bei amerikiečių nusistatymu Vokietijos atžvilgiu.

"Valstijos sekretorius Cordell Hull patiekis šį pasiūlymą sovietams, kuomet susirinks Anglijos, Amerikos ir Rusijos užsienio ministeriai. Dabar eina pasirušimai tai konferencijai, kuri įvyks ateinančių mėnesių ir bus įžanga susitikimui Roosevelt, Churchillo ir Stalino. Churchill del to taip ilgai užtruko Washingtono, kad laukė atsakymo iš rusų.

"Amerikai labai svarbų sužinoti kaip žiūrės Rusija į nugalėtąją Vokietiją ir kokie jos bus santikiai su Lenkija ir Baltijos šalimis. Iš savo pusės Suvienuytų Valstijų vyriausybė nori pareikšti savo nusistatymą tais klausimais.

"Hull yra tos nuomonės, jog bile koki dominacija rytinėj šiaurės Europoj bus priežastimi naujo karo Europoje. Vieniok jis yra pasirengęs duoti Rusijai garantiją, jog Amerika ir Anglija skubotai ateis Rusijai į pagelbą, jei jai gręstų pavojus. "Už tą Hull pareikalavo, kad Rusija grąžintų laisvę Baltijos valstybėms, pagerbtų nepriklausomybę, pagerbtų nepriklausomybę, pagerbtų nepriklausomybę."

Gen. Clark Armija Veržiasi į Neapolį

Išdraskė Stiprias Nazių Pozicijas į Pietus Nuo Neapolio

Laivynas Gelbsti Sausumos Operacijoms

Amerikiečių 5-toji armija, po vadovybe gen. Clark pradėjo tiesioginius puolimus prieš vokiečių pozicijas į pietus nuo Neapolio uosto. Gavusi daugiau paramos, toji armija nusprendė prasilaužti pro kalnų grandinę ir pasiekti Neapolio lygumas. Pirm prasidėjiant atakai, amerikiečių artilerija smarkiai apdaužė priešo pozicijas. Iš jūros laivyno kanuolės, o iš oro bombonešiai ardė priešo susisiekimo linijas. Atakai prasidėjus, gen. Clark sugebėjo įlaužti priešo linijas, nors vokiečiai gynėsi su didžiausiu atkaklumu.

Nuėjusiam, jog negalės išlaikyti Neapolio miesto, vokiečiai pradėjo jį sistematiniai deginti ir sprogdinti. Didysis uostas tapo užblokuotas paskandintais laivais, o visokie įtaisymai sunaikinti iš pat pamatų. Mažai kas beliko ir iš industrinio centro. Gaisrai liepsnoja jau per keletą dienų. Aplink tą miestą kabą dideli debesys dūmų. Taip vokiečiai naikina savo buvusio sąjungininko žemę.

Vokiečių Traukimasis Rytų Fronte Gali Virsti Katastrofa

A. Druktenis Pasirodė Didvyriu Pirmose Kovose

Chicagietis Arthur J. Druktenis, 4517 S. Fairfield Ave., marinių corporal karo laive Oklahoma, tapo apdovanotas "Purple Heart" ordenu už žaizdas pirmuose mūšiuose su japonais. Kuomet japonai užpuolė, A. Druktenis buvo sunkiai sužeistas petyje. Jo laivas Oklahoma paskendo. Tačiau jis, parišęs savo žaizdą, grįžo į mūšį operuoti kulkosvaidį.

Baltgudžių Komisaras Kube Užmuštas

Iš Rygos atėjo pranešimas, jog Wilhelm Kube, Baltgudijos komisaras tapo užmuštas Minske, greičiausiai partizanų šūviu. Baltgudžių partizanų veikla pastaraisiais keliais mėnesiais neduoda vokiečiams ramumo.

Čechams Padidinta Duonos Porcija

Vokiečių radio paskelbė, jog Bohemijos ir Muravijos protektorate duonos kiekis bus padidintas 400 gramų (14 uncijų) spalį mėnesyje. Taigi, šis padidinimas nesiekia ir vieno svaro į 30 dienų.

Italų Laivynas Jau Kaujasi Su Vokiečiais

Iš visko matyti, jog italų laivynas ne tiek pasidavė sąjungininkams, kiek prisijungė ir tur būt kariaus išvien su anglais ir amerikiečiais. Italų laivyno admiralas Amedeo Nomis de Pollone pranešė, jog jo pastangomis devyni vokiečių laivai jau paskandinti. Dalis italų laivų, daugiausiai prekybinių, suplaukė į Turkijos uostus.

Popiežius Pasiskelbė Vatikano Nelaisviu

Londonas. — Iš Šveicarijos gautomis žiniomis, popiežius Pius XII yra nusprendęs pasiskelbti Vatikano nelaisviu ir neišeiti iš jo rybų. Tuomi jis nori pareikšti savo protestą prieš nazių maišymąsi į Vatikano reikalus.

Panašioj nelaisvėj popiežiai yra buvę nuo 1870 metų. Tais metais laisvas italų judėjimas atėmė iš popiežiaus Romos miestą ir paliko jį be jokios teritorijos. Tik Mussolini 1929 metais Vatikaną paskelbė laisva valstija.

Marso planetoje metai yra lygūs dviems mūsų mėnesiams.

Dvi Vokiečių Armijos Atsidurė Apsupimo Pavojuje

Rusai Gali Atkirsti Juos Prie Smolensko ir Krimo

Sovietų ofenzyva vystosi daug smarkiau, negu vokiečiai gali įvykinti savo "strateginius" pasitraukimus. Ačiu tam, vokiečių padėtis Smolensko ir pietų alkūnėje pasidarė gana kritiška. Vienoje ir kitoje vietoje rusai gali juos apsupti ir sunaikinti. Didžioji tvirtovių linija, kuri išgelbėjo vokiečius peritą žiemą, tapo sulaužyta. Tai buvo Vitebsko, Smolensko, Bryansko ir Orel linija, nusitęsusi pietuose į Kurską, Charkovą iki pat Azovo jūros. Dabar rusai atsidurė išvis arti Kievo ir grasiną atkirtimu Krimo pusiasalio.

Kaip ilgai tęsis vokiečių pasitraukimas — sunku pasakyti. Kaikurie spėlioja, jog jiems teks trauktis iki pat Lenkijos sienų. Bet čia yra dideli pelkių plotai, garsioji Baltvėžio giria, kur susisiekimas yra labai sunkus. Vokiečiams gali atėti į pagelbą liūtys, kurios sutrukdys rusų maršavimą, bet žiemai atėjus, keliai vėl užšals, o tuomet atsisiras vokiečiams naujos bėdos.

Pirkite kiek įgalit karo bonus!

SANDARA

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER
Published Every Friday by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA
Editorial Office:
840 West 33rd St., Chicago Telephone Yards 4789

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 840 West 33rd St., Chicago, Illinois UZSAKYMO KAINA:
Suvienuose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

Visos Upės Turėtų Bėgti į Vieną Jūrą

Amerikos Lietuvių Konferencija Pittsburghe buvo suaukta ne tam, kad ją mes girtumėm ar peiktumėm. Jos uždaviniai buvo didesni ir svarbesni. Ji pareiškė mūsų nusistatymą remti visomis išgalėmis karo pastangas; ji prabilo tautos vardu, reikalaujant Lietuvai nepriklausomybės ir nutarė organizuoti platų pašalpos darbą ir pirkimą karo bonų.

Ka nusitarėm, tą turėsime vykinti. Vykinti ne pavieniui, ne išblaškytai, bet bendromis, sujungtomis spėkomis, Amerikos Lietuvių Taryba pati viena daug ko neatliks. Jai turi ateiti į pagalbą visi geros valios lietuviai, organizacijos, klubai, draugijos, kuopos ir pan. Taryba gi iš savo pusės gelbės joms ir jiems tinkamiau atlikti savo uždavinius vietinėse kolonijose. Bendradarbiavimas mūsų tarpe turi būti nuolatinis ir plačiai apimtas. Be jo mes jokių būdu neapsieisime.

Taigi visos mūsų upės turės suplaukti į vieną jūrą. Mažesni nuomonių skirtumai, asmeniškos ar lokalės ambicijos privalo būti laikinai atidėtos šalį. Tie, kurie tyčia kenkia tiems žygiams ir ardo mūsų bendrą darbą turės kada nors atsakyti už tai prieš visuomenės opinią. O tuom tarpu į juos neapsimoka per daug kreipti dėmesį. Eikime tiesiai prie tikslo ir savų pareigų.

Baltgudžiai ir Senoji Lietuvos Valstybė

Dabartiniai Kremliaus valdovai pasiskelbė baltgudžių "globėjais" ir kaikiuriuos jų plotus prievartos keliu nori prijungti prie Sovietų Sąjungos. Tuom tarpu baltgudžiai šių dienų ar praeties akimis žiūrint, nenorėjo būti Maskolijos dalimi. Iki paskutinių laikų baltgudžių liaudis žiūrėjo į Lietuvą kaipo tikriausią savo globėją. Paimkime keletą pavyzdžių.

Vytautui mirus, visoj Lietuvoj pasireiškė judėjimas visiškai atsipalaidoti nuo lenkų. Patriotinės grupės siekė išrinkti atskirą valdovą ir nepripažinti Jogailos autoriteto. Varšuvos šlehta, nujausdama tą, pasijutė į Lietuvą populiaraus valdovo Kęstučio sūnų Zigmuntą. Bet lietuvių partijos tas nepatenkino. Lietuvoje įvyko sukilimas po vadovybe kun. Svidriūgailos ir Vilniaus vaivados Gedgaudo. Didžiausi šio sukilimo rėmėjai buvo baltgudžiai, kurie norėjo, kad Lietuva būtų visiškai nepriklausoma.

Baltgudžiai su tokiau pat atkaklumu gynė Lietuvą ir nuo maskolijų kunigaikščių, kurie buvo žiaurūs ir netolerantiški. Kai 1831 metais Lietuvoje įvyko sukilimas prieš rusus Minsko ir Gardino gubernijose, baltgudžiai kovojo išvien su lietuviais. Vėliau, 1919 metais baltgudžiai organizavo savo batalionus po Lietuvos vėliava.

Niekas lietuvių nesitiki ir nepageidauja, kad Baltgudžių kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos. Bet kuomet dabartiniai maskoliai nuolat šūkauja, būk baltgudžiai trokšta būti Sovietų Unijos dalimi, tai su tuomi negalime sutikti. Rusai ginklu užkariavo baltgudžius, laikė juos priespaudoje, bet galutinai jų pavergti neįstengė. Jei Atlanto Carteris būtų taikomas ir jiems, tai nuo Stalino imperijos atrisėtų didokas plotas žemės.

Protestuoja Prieš Okupantų Žiaurumus Lietuvoje

Nebeiškentę ir rizikuodami pakliuvimu į koncentracijos stovyklas, apie 90 žymesnių Lietuvos visuomenės atstovų pasijutė okupantams raštą reikalaujant sustabdyti opresijas prieš pavienius Lietuvos žmones, taip ir prieš jų kultūrinę ir mokslą įstaigas. Pabaigoje pabrėžiama, jog lietuviai nepasitenkins niekuom kitu, išskyrus nepriklausomybę.

Ne sykį naziai buvo pasigyrę, jog Lietuvai, Latvijai ir Estijai jie yra suteikę autonomiją arba "savivaldą". Bet iš to suteikimo išėjo skaudi komedija. Lietuvoje veikia "patarėjų taryba", kuri niekam nieko negali patarti; miestuose yra lietuviai majorai, kurie jokios galios neturi; apskrityse yra lietuviai viršininkai, kurie nieko nespėndžia, o tik pildo okupantų paliepimus. Visa okupuotos Lietuvos administracija yra vokiečių rankose.

Pastaruoju laiku tarpe vietinių gyventojų ir okupantų į-

vyksta nuolatiniai susirėmimai dėl emimo ir priverstinis darbus, kariuomenę ir del rekvizicijų. Kerštaudami už pasipriešinimus, vokiečiai uždarė aukštesnes mokyklas, areštavo studentus, profesorius ir šiaip įtakingesnius žmones. Daugelį jų susaudė, kitus išsiuntė nežinia kur. Toki teroro banga tebesitęsia. Nieko nepagalbėjo ir ilgas protesto raštas apie kurį aukščiau kalbėjome.

Taip Jis Suprato Sandarą

Pereitoje laidoje mes pažymėjome, jog vienas mūsų darbuotojų Dr. A. Normantas prieš savo mirtį išreiškė tris pageidavimus: 1) Kad Lietuva atgautų savo laisvę; 2) Kad jo sūnūs išaugtų ir pavyzdžingus piliečius ir 3) kad Sandara bujotų ir stiprėtų Amerikos lietuvių tarpe.

Dr. A. Normantas buvo uolus ir nuoširdus Sandaros narys ir rėmėjas. Net ir sirgdamas, o jo liga tęsėsi apie porą metų, jis atydziai sekė mūsų darbuotę, teikdamas patarimus ir net kukliai paremdamas doleriu kitu lietuvišką judėjimą. Sandara buvo artima jam savo idejomis, kylančiomis iš lietuviškos sielos gelmių; Sandara žavėjo jį draugingumu ir troškimais atlikti ką nors gero savo tautai. Jis gliau žiūrėjo negu daugelis mūsų ir matė ne tik paviršiu, bet ir pačia esme arba branduoliu.

Sandara jam buvo ne vien pavienių narių susigrupavimas; ne vien laikraštis, kuris kas savaitę pasirodo. Kaip geras lietuvis patriotas Sandaroje jis pastebėjo ir pamilo mūsų pionierių — Basanavičiaus, Šliūpo; Jankaus, Kudirkos gaivinančias idejas, jų lietuviškas mintis ir jausmą, surištą su mūsų naujos tėvynės Amerikos demokratiškumu, tolerancija ir pažanga.

A P Ž V A L G A

KIEK KAINUOTŲ SUDAUŽYTI BERLYNĄ?

Pagal izdo sekretoriaus Henry Morgenthau apskaitilavimui, sunaikinimas Hamburgo alijantų orlaiviais kainuotų \$346,000,000. Pavertimas į griuvėsius na zių sostinės Berlyno, p. Morgenthau nuomone, reikalautų poros bilionų dolerių išlaidų.

Tai visgi nėra perdidelė suma sunaikinimui militaristų centro. Vokiečiams būtų geriausia pamoka ateičiai.

LENGVA YRA DALINTI SVETIMAS ŽEMES, NEŽINANT JŲ VERTES

Vienas aršiausių izoliacionistų laikraščių yra "New York Daily News". Savo redakciniame straipsnyje rugsėjo 16 dienos š. m. jis rašo:

"Mums reikia patirti kokio užmokesnio Rusija pageidauja už savo kovojimą ir į tą privalom žiūrėti realiai. Rusija dabar kariuoja iki mirties, bet kuomet įvyks pasikeitimai, ji galvos apie atlyginimus už laimėjimą.

"Jei Rusija pageidauja, kaip dabar manoma, senųjų caro rubėžių, drauge su Suomija, Latvija, Lietuva, Estija ir dideliu šmotu Lenkijos — geriau sutikim su jos reikalavimais, negu stovėti prie Atlanto Carterio. Tas pagarsėjęs čarteris yra gana miglota ir pagaminta tam, kad gražinti Europą į 1939 metų stovį, išskyrus Vokietiją, kuri turės būti aplamdyta, kad nebegalėtų atsikelti į porą šimtmečių".

Tokie išvadziojimai yra tikrai vaikiški. Atimk nuo vienu žemę, laisvę ir net pačią gyvybę ir atiduok rusams už tai, kad jie to reikalauja! O ką pasakytų amerikiečiai, jei iš jų būtų pareikalauta atiduoti tai pačiai Rusijai Alaską? Ar jie sutiktų?

Tikrenybėje ne rusams reikia atlyginti už kariavimą, bet rusai turėtų atlyginti kitiems už pagalbą kovose prieš nazius. Europos kontinente nei anglai, nei amerikiečiai neturi savo teritorijos ir kai jie dabar ten kovoja, tai tuomi gelbsti rusams išvyti iš jų žemių agresorius.

Pirmieji ateiviai New Yorko valstijoje buvo holandai.

GIEDA TĄ PAČIĄ GIESMELE APIE ANTRĄ FRONTĄ

Sovietų ambasados tarnautojai Washingtono ir galybė kitokių agentų išmetinėja amerikiečių pareigūnams del ko neatidaramas antrasis frontas. Išimties nesudaro ir naujai paskirtas sovietų ambasadorius "kamaradas" Gromyko. Kuomet pastarasis pakartojo tą patį klausimą amerikiečių valdininkui, tai tas tuojau atšovė: "O kodėl gi jūs neatidarėt pirmojo savo fronto, kuomet Maginoto linija tapo įlaužta?"

Gromyko susiraukė ir nieko į tai neatsakė. Ką gi jis galėjo pasakyti, nes tuo metu Stalinas gelbėjo Hitleriui suplikti "pūvančias" demokratijas.

Ne Tavo Busiu

Juk tu žinojai, Mielas bernyti, Mane dvare nesėdint. Mano kojėlės, Laukeliais einant, Kasdien po purvynėlių. Mano rankelės Alpsta atliekant Kasdien sunkius darbelius.

Nuo ryto anksti Užia girnelės, Viena turiu jas sukti. O vakarėlių, grįžus iš lauko Atliekū namų ruošą.

Mielas berneli, Juk tu neimsi Man vargū mergužėlės. Neturiu skirtos Tėvų dalelės, Neturiu šilko skrynėlių.

Oi nekalbėki, jauna mergelė Apie savąją dalį. Ne turto trokštu, Ne šilko skrynėlių, tiktai Tavo širdelės.

Saulutei tekant, Ar nusileidžiant — Apie tau visad dūmoju; Man ilgu būti, Be tavęs miela — Kitų aš neatboju.

Motina: — Mano dukrelė puikiai važinėja automobiliu, moka maišyti gėrimus ir dalyvauja tik rimtose pramogose.

Sūžiedotinis: — O aš galiu šiaip taip iškepti kiaušinius ir prisisiūti sagutes.

Ragina Remti 3-čia Karo Paskolą

Lietuviai Turi Išpirkti Už 10 milijonų

Rugsėjo 2 ir 3 dienomis, 1943, Pittsburgh, Pa., įvyko Amerikos Lietuvių konferencija, kurioje Trečiojo U. S. Karo Paskolos Vajaus laiku sukelti 10 milijonų dolerių.

Mes, kaip lietuviai, amerikiečiai, patys pasiskyrėme didelį uždavinį, kuris turi būti įvykdytas.

Mes renčiame savo vyriausybę ir mūsų pinigai ves mūsų kovą.

Suvienytos pastangos duos mums galimybę parodyti, kokiu pajėgumu lietuviai amerikiečiai prisideda prie karo pastangų rėmimo.

Mes prašome jus prisidėti prie šio svarbaus projekto susisiekiant — sueinant į kontaktą su kitų draugijų viršininkais sudarymui jūsų apilinkėje komiteto pardavimui U. S. karo bonų, instruktavimui pirkėjų vartoti aplikacijos formos sekcią antrą (Section 2), kurią išpildę priduoatų jūsų apilinkės komitetui del suskaičiavimo (tabulation). Vajui užsibaigus, rezultatų rekordą malonėkite pasiūsti Wm. T. Kvetkas, Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

Atsiekti rezultatai eis mūsų kreditan ir atvaizduos mūsų pastangas suradimui Lietuvai draugų atkovojimui jos laisvės ir nepriklausomybės.

Amerikos Lietuvių Tarybos Karo Bonų Komitetas:

Wm. T. Kvetkas,
Joseph B. Laučka,
Dr. M. J. Vinikas.

Smigly-Rydz — Lenkiškas Darlanas

Iš Europos ateina gandy, jog buvęs lenkų armijų vadas, maršalas smigly-Rydz dabar bendradarbiauja su vokiečiais ir lošia savotišką Darlano rolę. Tačiau Lenkijos žmonių tarpe jis neturi pasisekimo.

Mažų Tautų Laisvė

Aną deną Valstijos Sekretorius Cordell Hull išdėstė tradicijų Amerikos politiką. Tarp kitko jis pabrėžė:

Kiekviena suverenė tauta, didelė ar maža, įstatymų akimis žiūrint, yra lygi kiekvienai kitai tautai.

"Visos tautos, didelės ar mažos, kurios gerbia kitų teises, privalo turėti laisvę nuo pašalinii įsimašymo į jų vidujinius reikalus."

VISOKIE NUOTIKIAI IŠ BOSTONO PADANGES

K. Mereškevičius Iš Kariuomenė

Vienas žymesnių lietuvių veikėjų, būtent K. Mereškevičius yra pašauktas Dėdės Samo tarnybon ir jis turi apieisti Bostoną spalio 7 dieną. Taigi Bostonas neteks vieno žymaus veikėjo: K. Mereškevičius buvo daugelio draugijų valdybos nariu. Būtent: SLA. 2-ro apskrities sekretorius, ALT. Sandaros 7-tos kuopos sekr., Lietuvių Piliečių D-jas fin. sekr., Amerikos Lietuvių Jaunimo Ratelio pirm., Lietuvai Remti Draugijos spaudos komisijos narys. Taigi, broli K. Mereškevičiaus, kaip buvai geras Lietuvos sūnus, taip būk ir geras Amerikos karys.

Eina Tarnauti Dėdei Samui ir A. P. Jakubėnas

P-nų Jakubėnų sūnus išėjo Dėdės Samo tarnybai savaite atgal. P-nai Jakubėnai yra biznieri ir kartu geri lietuviai. Visada paremdavo Lietuvos reikalus. P. Jakubėnas yra ALT. Sandaros 7-tos kp. izdininkas per ilgus metus. Jakubėnų sūnių Sandaros kuopa įteikė gražią dovaną. Taigi A. P. Jakubėnai, laimingai kariuok priešus ir sugrįžus namo tavęs lauks daug darbų.

Trys Buvo Užpuolę Vieną Ir Prakišo

Bostone pasitaiko juokingų dalykų. Tai būtent socialistai užsimaņę užkariauti visą Bostoną, vienus teismais, kitus kumščiais. Bet tas nelabai jiems pasisekė.

Trys socialistai, būtent p. Taurinškas, V. Gegužis ir B. Kontrimas užpuolė ramų piletį p. Adomaitį. Adomaitis irgi nėra didelis žmogus, bet kada reidkėjo gintis, tai ponai socialistai turėjo neštis kur kojos neša. Tai gi broliai socialistai, aš patariu jums susivaldyti, nes tas gali daugiau atsitikti.

Bonų Pardavimo Vajus

So. Bastono Amerikos Lietuvių D-ja rengia antrąjį Karo Bonų pardavimo vajų Spalio 3 dieną. Taigi kviečiam visus geros valios lietuvius virš minėtam vajuje dalyvauti ir pirkti bonų kiek kas išgalit.

Naujas Veikėjas Sandariečių Tarpe.

Vienas žymus biznierių, tai

p-nas Girulskis prisirašė prie Sandaros 7-tos kuopos. P-nas Girulskis išsitarė, kad jis buvo sandariečiu, kada gyveno Brooklyn, N. Y., ir atvykus jam į Bostoną visad norėjo stoti į sandariečių eiles, bet nebuvo kas jį paragino. Taigi Sandaros 7ta kuopa didžiuojas gavus į savo eiles gerą veikėją.

— Bostoniškis.

Kokioms Salygoms Taikintus Suomiai?

Nori. Kad Jų Nepriklausomybė Būtų Užtikrinta

Vokiečiai pradeda bijoti, kad Suomija nepasielgtų taip, kaip Italija. Tuomet penkios ar šešios jų divizijos, sukonzcentruotos šiaurėje, būtų izoliuotos ir negalėtų pasprukti. Didesniam pavojuje atsidurtų ir jų kariuomenė Norvegijoje, nes sąjungininkai galėtų užpulti ją iš kitos pusės.

Suomių premieras Linkomies yra pareiškęs, kad jo šalis trokšta taikos su Rusija, bet jai turi būti užtikrinta 1939 metų sienos ir nepriklausomybė. Vokiečių ambasadorius Helsinkuose Fischer pasijuto izeistas tokiu suomių pareiškimu ir įteikė aštrų protestą. Suomius jis išvadino nedėkingais ir nelojaliais. Bet savo kariuomenės naziai nebando dar traukti iš Suomijos. O kol ji ten yra, premieras Linkomies yra suvaržytas taikos manevruose.

Jis Prispaziņo Prie Klaidos ir Atsilygino

Dallas, Texas valstijoje, policininkas areštavo J. S. Mashburną už greitą važiavimą. Nors kaltinamas ir protestavo teisme, bet nieko negelbėjo. Turėjo sumokėti pabaudą ir kaštus.

Vienok abelionis jo spardymasis sukėlė didelius pasipolicmoną. Pastarasis patikrino savo "speedometer" ir surado, kad jis rodo dvyliką mylių daugiau, negu turėtų. Policmonas sugrąžino pinigus ir atsiprašė.

Kiek Italija Pristatydavo Maisto

Mussolinio režimo laikais, vokiečiai gaudavo iš Italijos tokį kiekį maisto: 400,000 tonų vaisių, 200,000 tonu daržovių, 4,000 tonų sūrio, 100,000 tonų ryžių ir 200,000 tonų bulvių. Visa tai gali neužilgo dingti.

Apie Ivaivius Dalykus

Argentinos Lietuvis Jūrininko Kelionės

Argentinoje gyvenas lietuvis Antanas Bielys įgijo daug visokių patyrimų šiame kare. Prieš porą metų jis įstojo tarnauti laive ir išplaukė į Suomiją. Tarp Islandijos ir Grenlandijos laivas buvo paskandin tas. Anglai išgelbėjo A. Bielį ir vėliau priėmė į vieną savo laivų. Po 8 mėnesių jis stojo dirbti graikų laive, o paskiau holandų. Jis aplankė New Yorką, Indiją, Braziliją, Egiptą, Australiją ir kitas šalis, pergyvendamas visokių nelaimių ir nuotakių.

Lietuvių Tautos Ypatybės Išreikštos Dainose

Zymus anglų mokslininkas Dr. R. G. Latham savo knygoje "Nationalities of Europe" rašo: Išskyrus vienintėlius estus, lietuviai yra labiausiai pagoniška iš visų Europos civilizuočių tautų. Iš tūkstanties ir vienos dainos, kurios vaizduoja tų žmonių paprastumą ir jų gamtą, vargiai ar rastūsi viena daina, paremta šventojo legenda arba krikščionišku sentimentu.

"Panos Marijos niekur neminama. Stebuklų niekur; šventųjų niekur. Taip jau lietuvių dainose nėra baladų apie visokių išganytojus, prietykiautojus, plėšikus, kaip kitos tautos savo epuose apdainuoja."

Dr. R. G. Latham padaro iš to išvadą, kad lietuviai turėjo būti tyki, rami tauta, giliai prisirišusi prie savųjų įpročių ir dvasinės kultūros.

Nuotykiš iš Dabartinių Laikų

Mums teko nugirsti apie tokį atsitikimą okupuotoje Lietuvoje. Vienas asmuo nuėjo pasiskusti vokiečių komendantūroje, jog kareivis atėmė iš jo laikrodį. Komendantūros puskarininkas pažūrėjo atydziai į tą asmenį ir paklausė:

— O kaip tuomet buvai apsidrėdęs?

— Taip, kaip dabar esu, — atsakė nukentėjęs.

Greičiausiai tu klysti. Jei vokiečių kareivis būtų atėmęs iš tavęs laikrodį, tai jis nebūt palikęs tokio gero apsiausto bei skrybelės, kuriuos dabar turi.

Praleido Atostogas

Statant naują dirbtuvę Salt Lake City, darbininkai pastebėjo, jog vienas jų kolega W. P. Read pietų metu skaito knygą arba žiūrinėja rankraščius. Iš pradžių jie krėtė juokus iš jo, bet paskiau patyrė, jog tai esama filosofijos profesoriaus Utah universitete, kuris atostogų metu gelbėjo karo pastogom.

Nesunku Jam Buvo Įrodyti

Nuvargintas dviejų savaitių sunkaus darbo, Edward Zulka, iš Milwaukee, Wis. atsigulė miesto parke ir kietai užmigo. Praeiviai, pažvelgę į jį, manė, jog mirė ir pašaukė policiją. Toji gi pranešė gaisrininkams, kurie atvyko su pulmotoru. Zulka pabudo ir su nusistebėjimu žiūrėjo į "globėjus".

"Tu privalai būt miręs — pastebėjo vienas gaisrininkas. "Jūsų triukšmas prikėlė mane iš numirusių" — aiškinosi Zulka.

Del Ko Kartais Buna Naudingiau Nutylėti Kaikuriais Klausimais

Ginčiai Apie Lietuvos Lenkijos Santykius Nuejo Kreivais Keliais

Daug Plepėjimo, o Mažai Seno

Jau ilgoką laiką mūsų spaudoje tęsiasi ginčiai apie tai, kokie turėtų būti Lietuvos santykiai su Lenkija. Vietoj svarstymų viską rimtai ir objektyviai, tas klausimas naudojamas kiršinimui vieni kitų. Pav. tula grupė garsiai šaukė būk Pittsbūrgho, Pa. konferencijoj bus bandoma parduoti Lietuvą varšuviekiams ir pasiremiant tuo, kur stė, kad draugijos nesiųstų delegatų nei aukų. Kiti vėl primygtinai tvirtina, jog Lietuvos išganymas reikalauja artimo bendradarbiavimo su lenkais.

Tokie ergeliai kenkia geram lietuvių vardui. Kaikuriais atžvilgiais jie yra net kenksmingi, nes nukreipia mūsų dėmesį nuo pačių svarbiausių dalykų, kaip laimėjimas karo ir išlaisvinimas Lietuvos. Kam nerūpi Amerikos lietuvių vieningumas, tas

nesupranta kokią žalą jis daro mūsų visuomenei tokiais beprasniais ginčiais.

Dabartiniu momentu nėra pateisinama gąsdinti ką nors lenkišku baubu ir tuomi palengvinti bolševikiškiems "skymams". Iš kitos pusės nėra prasmės šaukti, jog tik lenkai gali išgelbėti Lietuvos nepriklausomybę. Kas tą daro, tas ištikro yra labai trumparegėis ir nepribrendęs politikoje žmogus.

Skaitydami mūsų spaudoje panašius straipsnius, kuriuose viskas išsiplepama, lenkai gali tik pasijuokti iš tokio mūsų subrendimo ir nemokėjimo risti paprasčiausių dalykų. Bolševikai gi apsidžiaugs, kad atsirado bent mažas būrelis lietuvių, kurie nubėgo į mišką paskui zulkį, o meškai paliko pilną liuosybę apsidirbti su kitais.

Mano patarimas yra neekvoti popierio ir rašalo tokiems ginčiams, kurių išrišimas ne nuo mūsų priklauso. Geriau panaudokim tą energiją tiems darbams, kurie reikalauja visų mūsų atydos. — **Norkūnas.**

Atsiskaukia Organizuoti Plačią Pašalpą Ištreimiams Iš Gimtinės Lietuviams

DEL TREMTINIŲ REZOLIUCIJA

KADANGI Lietuva buvo Sovietų sąjungos okupuota nuo 1940 m. birželio mėnesio iki 1941 birželio mėnesio, ir

KADANGI Sovietų Sąjungos okupavimo metu buvo iš Lietuvos išvežta apie 50 tūkstantių civilinių Lietuvos piliečių, kurių tarpe daug senių ir mažų vaikų, ir

KADANGI išvežtųjų adresai ir būklė yra nežinomi jų giminėms ir Amerikos Lietuviams,

TAI KONFERENCIJA NUTARIA ipareigoti Amerikos Lietuvių Tarybą kreiptis į State Departamentą ir į Amerikos Raudonąją Kryžių su prašymu išgauti iš Sovietų Sąjungos Vyriausybės ir Sovietų Sąjungos Raudonojo Kryžiaus ar Raudonojo Mėnulio Rago (Red Crescent) adresus Lietuvos tremtinių, patikrinti jų būklę ir nurodyti kelią, kuriuo einant būtų galima suteikti pagalbą tiems, kurie pagelbos yra reikalingi.

Šita rezoliucija išplaukia iš ir yra priimta draugiškumo ir humaniško dvasioje. Konferencija reikšia vilties, kad ji tokioje pat dvasioje bus sutikta ir joje išreikštas prašymas bus draugiškai ir humaniška išpildytas.

Leonardas Šimutis, Pirm. P. Grigaitis, Sekretorius.

ŠALPOS LIETUVAI IR JOS TREMTINIAMS ORGANIZAVIMAS

KADANGI žiaurusis karas skaudžiai palietė Lietuvą ir jos gyventojus; KADANGI dviejų okupacijų ir karo veiksmy pasekoje tūkstantčiai Lietuvos piliečių buvo iš Lietuvos ištreimti arba turėjo pasislalinti į tolimus kraštus ir dabar gyvena sunkiame varge ir skurde, tai Amerikos Lietuvių Konferencija, susirinkusi Pittsbūrgho, 1943 m. rugsėjo 2 ir 3 dienomis, —

NUTRIA:

a) Surasti kelius ir būdus tel

kti Lietuvos karo aukoms pagelbą pinigais, drabužiais, avaline, vaistais ir kitokiomis priemonėmis bendradarbiaujant su Amerikos Raudonoju Kryžium ir su atitinkamomis kitų tautybių įstaigomis;

b) Iš anksto ruošti padėti Lietuvos žmonėms, kai tikėtai atsidadys galimybė juos pasiekti;

c) Įsteigti Amerikos Lietuvių Tarybos priežiūroje centralinį šalpos fondą, kuris palaikys ryšius su National War Fundacija;

d) Atsiskaukti į šiuo metu veikiančias Lietuvos šelpimo ir tremtinių gelbėjimo komitetus, raginant juos susisiekti sudaryti derinamąjį centrą, kaip kad yra padariusios kitų tautinių grupių organizacijos.

Leonardas Šimutis, Pirm. P. Grigaitis, Sekretorius.

SLA. Nominacijos Jau Visai Arti

Ar Ne Laikas Jau Pagalvoti Apie SLA. Pild. Tarybos Nominacijas?

SLA. Pild. Tarybos nominacijos jau čia pat. Kaip kurie dabartinės P. T. nariai jau nežada kandidatuoti, pavyzdžiui — vice-prez. J. Mažukna.

Amerikos Lietuvių Konferencijai Pittsbūrgho užsibaigus, SLA. Pild. T. ir narių draugiškame pasikalbėjime prez. F. J. Bagočius, supažindindamas narius su Pildomąja Taryba, vėliau perstatė adv. N. Rastenį ir pareiškė, kad tai bus "next" S. L. A. prezidentas, ir tuom lig davė suprasti, kad jis, Bagočius, jau nesivaržys, o gal ir visai nekandidatuos, jeigu adv. Rastenis kandidatuos.

Senas SLA. veikėjas ir buvęs kandidatas į SLA. prez. p. J. Grinuius viešai pareiškė, kad sekančiose nominaciose jis į vietą p-lės Mikužiūtės ir išdo globėjus nominuos W. Norkų, iš Philadelphiaus. Jeigu p. J. Grinuius taip drąsiai p-lės Mikužiūtės akvaizdoje tą pareiškė, tai,

beabejo, žino, kad p-lės Mikužiūtė jau yra sparnelius pakėlus skristi iš tos taip atsakomingos išdo globėjo vietos ir ramesnį ir ne taip įkirią galvą kyaršinantį gyvenimą.

Tai gi atsižvelgiant į tai kas aukščiau pasakyta, jau yra laikas pradėti pasitarimus ir surasti tinkamus asmenis į tas taip atsakomingas vietas SLA. Pildomosios Tarybos pareigoms.

Aš nuo savęs siūlau į SLA. prezidento kėdę adv. Nadą Rastenį, S.E.A. 64-tos kuopos narių iš Baltimore, Md., o į vice-prezidentus mano nuomone būtų tinkamas V. Kerševičius, jau pirmiau kandidatavęs ir pralaimėjęs. Trečiu kartą tikrai išėitų laimėtoju. Ką sakote SLA. nariai ir veikėjai?...

Petras P. Jaras.

PER MANO KOŠTUVA

Kas čia tokio, jei naziai išgelbėjo Mussolini? Jei tą būtų atlikę patys italai, tuomet Mussolinis galėtų girtis: Štai žmonės nori, kad aš juos valdyčiau... Dabar gi naziai ištraukė jį iš Italijos, taip, kaip sovietai Justą Paleckį iš Lietuvos.

Nors karai už religiją užsibaigė 17-tam šimtmečiuje, tačiau Clevelando grupė vis dar bando sukirsinti "geruosius", lietuvius katalikus su "blogaisiais" laisvamaniais.

Kažin ar jie tik negauna iš kur nors pašalpos už ardytą mūsų vieningumo?

Stalinas virto tokiu dideliu aristokratu, kad prie jo sunku prieiti net tokiems asmenims, kaip prez. Rooseveltas ir premieras Churchill.

Ne veltui žmonės sakydavo, jog kuomet iš muziko virsta didelis ponas, tai niekas su juo nesuskalbės.

Pavojus gresia ne tam, kurs susmunka, bet tam, kuris parpuolęs neatsikelia.

A Šviečia mums saulė, Ar orai aptemę, Tu mūsų brangioji, Prabočių šalis! Čia prakitau brolių Aplaištyta žemė, Čia tiek atminimų Atranda širdis!

— Maironis.

Teko girdėti toks pasikalbėjimas: — Gal tamsta maļonėsi man paduoti druskos ir pipirų? — Paprašyk tamsta "veiterterkos". Ar tamsta manai, kad aš esu čia patarnautojas? — Ne, aš maniau, kad tamsta esi padorus žmogus. — Eolas.

Teisybės Mylėtojų D-jos Piknikas Ši Sekmdienį

Nors iš draugijos vadovybės nieko peteko šgirsti, bet Jono Lendraitis tvirtina, kad šiam sekmadienį, rugsėjo 26 dieną įvyksta jos piknikas Liberty Grove, Willow Springs, Ill.

Jis netik pats rengiasi važiuoti į minėtą pikniką, bet dar pasižadėjo manę ir mano gospadinę nuvežti. Sako ji yra labai gera šokėja. Aš prašiau, kad jis nuvežtų ir mano draugę, bet galas žino kodėl jis raukosi, kuo met aš apie tai prisimenu.

Well, kaip ten nebūtų, jei bus gražus oras, tai dar kartą šiais metais važiuosime į pikniką. — **Bazooka.**

Pirkite karo bonus ir ženklus

Sveikinimai Amer. Liet. Konferencijai

Dorchester, Mass. K-bas Prisiuntė \$10. Auką

Dorchesterio Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas sveikina šią istorinę Amerikos Lietuvių Konferenciją ir trokšta, kad delegatai sėkmingai svarstyty svarbius Lietuvos klausimus ir santaikiai užbaigtų šią konferenciją.

Taipgi šią progą aukoja \$10. Amerikos Lietuvių Tarybai. Pirm. — Alex. P. Bernat. Sekr. — A. J. Namaksy.

Iš Pittston. Pa. Sveikino A. Galinskas

Antanas Galinskas išreiškė štai kokius linkėjimus: "Malonu man pasveikinti Jus, suvažiavusius tikslu išlaisvinti pavergtą Lietuvą ir paremti Amerikos karo pastangas. Lai viešpatauja jūsų tarpe vienybė ir pasiryžimos atsiekti užbrėžto tikslo. Prisiunčiu \$10. auką konferencijos reikalams."

SLA. 43 Kuopa Iš South Bostono Prisiuntė \$10. Gerb. Delegatai-tės: Siuomi sveikinam Amerikos Lietuvių Konferenciją, susirinkusią istoriniu momentu ir linkime, kad jūsų gerį troškimai ir tarimai Amerikos ir Lietuvos labai virstų realybe. Tolimesniems Amerikos Lietuvių Tarybos darbams paremti prisiunčiam \$10. aukų. Juozas Lekys, SLA. 43 kp. Fin. Sekr.

M. J. KIRAS Home Builders Real Estate

NOTARY PUBLIC INSURANCE OF ALL KINDS

3261 So. Halsted St.

MODERNIŠKAI ĮRENGTA Fotografavimo Studija Visų Rušių Nuotraukos

W. J. STANKUNAS FOTOGRAFAS

3315 So. Halsted Street Tel. YARds 1546

Englewood 5883-5840

P. CONRAD FOTOGRAFAS

Dar gražiau, moderniškiau įrengta. 420 WEST 63RD STREET

Iš Grand Rapids, Mich. Atėjo Toks Laiškas

Šv. Petro ir Povilo Draugija, Grand Rapids, Mich. siunčia kuogeriausius lenkėjimus Amerikos Lietuvių Konferencijai. Mūsų 250 narių yra stipriai su jumis šiame dideliame darbe ir širdingai linkim jums pasisekimo. Kaip išreišką mūsų prisirišimo, mes įdedam \$5. auką. — Walter J. Morris.

Neapsaugojo Savęs

Alex Smith, iš Kansas City, Kansas buvo pasamdytas saugoti, kad kas neįkristų į 30 pėdų gilumo duobę. Bet bevaikš-

čidamas aplink jis pats įkrito, sulaužydamas abi rankas. Policijai emė pusantrų valandos jį iš ten ištraukti.

Skrybelių Dirbtuvė Nubausta Už Apgaudinėjimą Darbininkų

Chicago, Ill. — Už tai, kad liepdavo darbininkams dirbti 10 valandų į dieną, o mokėdavo tik už 8 val., Perrau-Rosenow skrybelių dirbtuvė, buvusi prie 910 West Jackson boulevard gavo \$1,500 pabaudos. Bylą svarstė federalis teisėjas Phillip Sullivan.

Garsus amerikiečių kompozitorius Stephen Foster gimė Pittsburghe.

SMAGI, JAUKI IR MALONU UŽEIGA

SILVER CAFE

S. ZAVADSKAS, Sav.

Čia Galite Gauti Geriausius Gėrimus ir Kartu Laiką Praleisti

KVIECIAMI VISI LIETUVIAI ATsilankyti!

SILVER CAFE

324 Broadway So. Boston, Mass.

VIENA GERIAUSIŲ VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ SO. BOSTONE YRA —

A. ČIŽAUSKO

248 "E" Street So. Boston, Mass.

CLAM HOUSE

A. ČIŽAUSKAS, Sav.

Užkviečia Visus Lietuvius, Jaunus ir Senus Atvykti į Minėtą Užeigą. Čia Rasite Geriausius Valgių ir Gėrimų, ir Išgirsite Gerą Orchestrą. Randasi:

585 Grove — Rouf 128 — Braintree, Mass.

LINKSMIAUSIA UŽEIGA BOTONE, TAI YRA

SOUTH BOSTON CAFE

V. BALIUKONIS, Sav.

Šioje Puošnioje ir Didelėje Įstagoje Galite Pasirinkti Geriausių Gėrimų ir Linksmai Laiką Praleisti.

SO. BOSTON CAFE

260 Broadway So. Boston, Mass.

AUTOMOBILISTAI!

KUOMET JUMS REIKALINGA: Generators, Armatures, Sarter Armatures Pataisyti bei Iškeisti, Field Coils, Brušių, Bušingų ar kitų dalių del Generators Kreipkitės pas Brolius Vaisvilus į

MID WEST ARMATURE SERVICE

813 West 35th Street — Phone Yards 6776

ATYDA!

TAVERNŲ SAVININKAI

Kuomet jums reikalinga geros Degtinės ar Vyno — Pašaukite

Phone LAFayette 3632-33

SOUTH SIDE WHOLESALE LIQUOR CO.

John F. Skorpik, Sav.

1945 W. 47th St. Chicago, Ill.

AGENTAI: Louis Mingėla, John Polek ir Benny Ratek

Pasakojimai Apie Išnykusią Vorutos Pilį Anykščiuose

Anykščių Padavimai

Ten, kur šiandien Sventosios ir Anykšties trikampyje išikūręs Anykščių miestelis kadaise buvo didelis bajoro Nykščio dvaro kalnuose — jo pilis Voruta. Nors pilis buvo paslėpta kalnuose, ją dažnai užpuolavo kardininkų būriai, atsibastę Sventą iš jos aukštupio. Mat, pilies rūsiuose bajoras laikė paslėptus savo turtus ir brangenybes. Pilyje nuolat budėjo stipri gūla.

Šiandien Anykščiuose bajoro Nykščio rumų nė žymės neliko. O ant piliakalnio, kur prie penkis šimtus metų stovėjo garsi Voruta, šiandien ūkininkai sėja grikius, sodina bulves. Piliakalnio pagrioviais gerai dera žanapės. Iš pilies griuvėsių ūkininkai, skirstydami ir vienkiumius, prisivežė akmenų ir senovinių plytų.

Nors jau daug metų pilies kalnas noragais galandamas, bet dar ir šiandien ne iš visų pusių galima ant jo užkopti. Kalno dirvožemis pilnas akmenų, plytų nuolaužų, pastatų nuotrupų. Artojai dažnai randa jame senovinių pinigų, išaria rūdies suestų kardu, žalvario sagčių ir kitokių iškasenų. Giliau pasikasus, užtikama požeminių urvų, akmeninių sienų, įvairių matyti, kadaise vartytų žemės sluoksnių ir tebeįsivertusių ažuolinių rastų. Viena pilies kalno puse sruvena Vorelo upelis, kita — Volupis, atvestas iš toliau. Nors šiandien jie abu užakę ir apgriuve, bet dar aiškiai matyti, kaip pilį kadaise iš visų keturių pusių plovė vanduo. Ir šiandien tebežymu, kur vartų, kur kur tiltų būta, kur pilies sienų eita, kurie grioviai iškastai, kurie gamtos padaryti.

Pilies kalnas taip gerai buvo pačios gamtos paslėptas tarp kalnų ir girių nuo pašalinių akių, kad ir šiandien jį nuo upės ir nuo šaurės pusės miškai tebesaugo. Žmonės kalba, kad ant pilies kalno vaidenasi.

Daug anykštėnų amžių būvyje mėgino atkasti piliakalnyje paslėptus bajoro Nykščio turtus, bet vis veltui: vos tik kas prisikasa pelenų ir anglių sluoksnio, tuojau iš požemių pradeda virsti troškūs gerai, dujos, kad net kvapą užgniauzia.

Tvirta ir atspari buvo kadaise Vorutos pilis. Dažnai ją užpuolavo Livonijos ordino būriai, atsibastydavo pskoviečiai. Atlaikydavo ji ir savųjų puolimus, kai susivaidiję Lietuvos kunigaikščiai vedavo tarp savęs naminius karus. Turtingas ir galingas buvo ir paskutinis jos valdovas bajoras Nykštis. Jo dvaro žemės ir miškai siekė abiem Sventosios krantais toli į pietus ir šiaurę.

Bet kaip viskas čia žemėje praeina ir pasibaigia, taip praėjo ir pasibaigė ir bajoro Nykščio giminė ir jos garbė ir galybė. Atgyveno savo ir Vorutos pilis.

Ne metai po metų, bet iš karto nuo žemės paviršiaus visa bajoro Nykščio vyriškoji giminė išnyko. Visi jie vieną dieną ir vieną valandą sudėjo savo karštas galvas anapus Ukmergės, ties sena Varkala, Žirnųjų ežero pakrantėse.

Buvo tai rugpiučio mėn. 1435 m., kai į bajoro Nykščio pilį ar dvarą atplaukė Sventą Rytos kardininkų titeiklos su pačiu Livonijos ordino magistru riteriu Kerskorfu priešakyje. Sutiko juos ir priėmė bajoras Nykštis ne kaip priešus, o kaip draugus,

kaip Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Svidrigailos sąjungininkus. Suspausta širdimi ir sukandęs dantis priėmė bajoras Nykštis po savo paštoge amžiną Lietuvos priešus.

Juo labiau į juos šnaravo bajoras ir jo žmonės, kad atsibastėliai vežėsi su savimi daug ginklų, daug šarvų, plukdė upę ant sielių naujų armotų ir kitos karo medžiagos, o maisto sau ir pašaro arkliais grobėsi pakeleje iš vietos žmonių.

— Bajorė, jei nori, pamėgin-kime, ar aš iš savo armotų, neuimdamas jų nuo sielių, suturpinsi visą tavo pilį ir dvarą? Tokia pilis, atsiradus naujoms armotoms, daugiau tinka karvėms laikyti, negu apsiginti — pasiūtyčio iš senio bajoro Livonijos ordino magistras Kerskorfas.

— Atidėk tai, riteri, kai grįšime atgal, nes gali šovinių pritrūkti, — dviprasmiškai ir ramiai atsakė jam senas bajoras Nykštis.

Rytojaus dieną kartu su kardininkais išėjo karan prieš sunkius kunigaikštį Zygmantą ir senas bajoras Nykštis su savo devyniais sūnumis ir daugeliu žmonių. Visi bajoro sūnus, kaip ir jis pats, buvo tikri "nykščiai": žemučiai, kresnučiai, bet platus pečiuose, kaulingi ir raumeningi. Ir šiandien "Užuonykštėje" kresnus žemučius vyrus vadina "nykščiais".

Kai prieš jiems išjojant išėjo iš margo rašyto svirnelio anyta su devyniomis marčiomis atsiveikinti su savo vyrais, bajoro kieme pakilo didelis verksmas ir klyksmas. Marčios verkė, klykė, lauzė baltas rankas ir, apsikabinusios savo vyrus, nebe-norėjo su jais skirtis.

Už vis galiau verkė, už vis labiau lauzė savo baltas rankes viena bajoro martelė, jo jausniausio sūnaus Putino jauna žmonelė Ona. Ji buvo gimusi krikščionė ir neseniai atitekėjusi iš Vilniaus miesto į bajoro Nykščio dvarą. Kaip apsikabino ji savo Putinėlį, kaip sunėrė savo baltas rankes jam už kaklo, kaip prisispaudė savo lieknai liemenėliu prie jo krašto krūtinės, taip ir nebe-norėjo paleisti.

Žirgas kojomis trypė, žąslus kramtė, kamanomis žvangėjo ir jauną žmonelę, pasikabinusią ant vyro kaklo, po kiemą nešiojo. O šaunus riteris Putinas viena ranka žirgą valdo, kita žmonelę prilauko ir lyg nori ją nuo avės atplėsti, lyg dar karščiau priglausti.

Pagaliau pripuolė prie jų anyta, aštuonios marčios ir jauna žmonelė plėstė nuo vyro atplėšė išviliojusios ją margan svirnelin, pačios verkdamos ramino.

O devyni broliai išsirikiavo ir, užtraukę karo daiktus, išėjo iš savo tėvo dvaro. Kartu su jais išėjo ir tėvas, senas bajoras Nykštis. Išėjo, palikęs stiprią įgulą sėrgėti pilį ir dvarą.

Gen. George Marshall Skiriamas Vyriausiu Vadu

Washington. — Anksčiau buvo paskelbta, jog Suvienytų Valstijų generalinio štabo viršininkas, gen. George Marshall yra numatytas vyriausiu vadu alijantų spēkų, išskyrus rusus. Tačiau, karo sekretorius Stimpson atsisakė patvirtinti aną spe-lfojimą ir pastebėjo tik, kad gen. Marshall bus padėtas ten, kur jis daugiausiai reikalingas.

Iš Sandaros Centro

Pereitoje savaitėje gavome iš So. Bostono Sandaros 7-tos kp., per jos sekretorių J. Arlauską, nariinių duoklių sekančiai:

Ant. Kalinauskas	3.20
P. Baltušis	2.40
S. Russell	8.00
F. Kesleris	2.40
M. Kudurauskas	4.00
S. Januliūnas	2.40
J. Lekys	.80
J. Kirmeliavičius	2.40
K. Barisas	2.40
Ant. Skatikas	2.40
Julius Sakevičius	2.40
Viso	32.80

Taipgi gavome laiškutį nuo p. Geo. Trečioko, Sandaros 10 kuopos, New Haven Conn. sekr. su sekančia pastaba:

"Čia prisunčė narinę mokestį \$5.00 už draugą F. Schwartz, kuri buvo užsivilkusi. Bet jis ačiuoja, kad nesulaikėti siuntę laikraštį "Sandarą". Jis man pasakojo, kad kaip tikėtai perskaityti, tai tuojau siuntė savo sūnui, tarnaujantiam USA. kariuomenėje. Jo sūnus esą labai džiaugias gaudamas "Sandarą". nes tuo būdu jis sužino ką mes veikiame pasilikę namuose."

Bet gerai, kad ir kiti tėvai bei giminės pasiūtų arba tiesiai užprenumeruotų "Sandarą" savisiškiams, esantiems Dėdės Samo tarnyboje, neižūrint, kurioje pasaulio dalyje rastūs, "Sandarą" visvien gaus. — S. Adm.

Automobilius Išpėjo Apie Gręšiantį Pavoju

Laikraštiniuko Wm E. Haskell vasarnamyje, Peekskill, N. Y. iškilo gaisras. Prie pat namuko stovėjo jo automobilius. Liepsnos taip įkaitino vėlas, kad triubelė pradėjo staugti ir prižadino savininką. Jei ne tas staugimas, tai gal visi nemiškiai būtų sudegę.

Laisva Tribuna

Suaugę Vyrų Mažų Vaikų Rolėse

Ištikro Juokinga Komedija

Nors jau praėjo kelios savaitės nuo Pittsburgho konferencijos, bet Dr. Tamošaitis ir Karpius, "Am. Lietuvis" rugsėjo 18-tos dienos laidoje dar skelbia, kad "Sandara Neatstovauja Tautininkų".

O kas jums sakė, kad Sandara nori atstovauti tokius vėjo pamušalus? Sandarai būtų didžiausias pasižeminimas, jeigu ji ką nors bendro turėtų su tokiomis nedanešiotais sutvėrimais. Pagaliau, o kas ten yra atstovauti?... Rimti darbuotojai ar žymi Amerikos lietuvių visuomenės dalis, su kuria reiktų skaitytis? Niekio panašaus! Keletas nusispicavusių, nerimtų karieristų, tai ir viskas.

Sapalioiti, kad Sandaros red. Vaidyla, ar kuris kitas oficialus seka vienus ar kitus, irgi kalba nedauklėtų žmonių. Sandarai nei jos pareigūnams nereikia sekti niekas kitas, o tik eiti savo principų ribose. Sandara yra demokratiniai patriotinė organizacija, ir kas dabar veikiama, pilnai supuola su jos principais. Jeigu p. Karpius, su savo daktaru patarėju to nežino, tai ne mūsų kaltė ir tenka tik apgalvėstauti.

Jeigu Sandara dirba naudinga darbą šiai šaliai ir Lietuvai drauge su kitomis grupėmis, tai ji tą daro ne kaip kitų sekėja, bet kaip lygi su lygiais. Kaip tokią ji įeina į Amerikos Lietuvių Tarybą ir kaip tokią dalyvavo ir save atstovavo ir viršmėnėje konferencijoje. Pagaliau juk ten nebuvo jokių "delegatė-at-large", kurie būtų atstovavę kitas grupes, organizacijas, draugijas, klubus, ir tt., kurie nedalyvavo toje konferencijoje. Taigi iš kur gi Karpiui

ir Dr. Tamošaitiui atėjo tokia kvailla mintis į galvą, kad kas ten atstovavo "tautininkus" arba jų "Lietuvai Vaduoti Sąjungą"?

Bet man atrodo, kad su tais "tautininkais" yra panašiai, kaip su tuoju bailiuoju žyduku, kuris, nakties metu, važiuodamas per mišką, užsideda kepurę ant botkočio šaukė: "Nelysk! Kur du, tai ne vienas!" Jie šaukia, reikia, kaip jie dideli, kaip jie galingi; jie bokotavo tą pačią Pittsburgho konferenciją. Bet dabar patys pamatė kaip jie yra dideli ir kiek reišė jų ykotas. Jie prirašė visokių nesamonių prieš konferenciją, ir dabar pamatė, kad nei vieno sakinio nebuvo rimto ir teisingo. Dabar jie įpuolė isterikon ir ješkodami būdų pateisinti savo tokį kvailumą, kabinėjasi prie sandariečių. Bet ir tas jų kabinėjimasis panašus į kiaušės šokį ant ledo.

Kaslink to kas gali ir kas negali kalbėti tautinės srovės vardu, noriu pasakyti, kad p. Karpiui irgi niekas nėra davęs taip vadinamos — "Proxy" už ją kalbėti. Ir jeigu neturi teisės kalbėti, tai dar mažiau turi teisės protestuoti. Tiek te galima pasakyti p. Karpiui ir jo kolegoms, kad tautinė srovė jumis laiko blogesniais už lietuvių tautos išgamas — komunistus. Pastarieji yra atviri mūsų priešai ir mes žinome su kuom turime reikalą. Bet jūs... Jūs puošiatės gražiais vėrdais, bet dirbate judoškišką darbą. Jūs einate ranka rankon su lietuvių išgamomis. Jūs vienu tonu bliovėte prieš konferenciją; jūs kartu bliajate ir jai praėjus. Gėda jums "tautininkai"! Bešaliai lietuvių tautos istorikai įtrauks jūsų vėrdus į juodąją knygą. Tokiais jūs pasirodėte kritiškiausioje žūt-ar-būt lietuvių tautos valandoje! — Sandarietis.

Pirkite karo bonus ir ženklus

Kai Daug Vėliavų, Tai Kur Jās Išskirsi!

Worcesterio mieste, Anglijoj, buvo surengta "Sparnų Laimėjimo" iškilmė. Prie svarbiosios platformės buvo sustatyta jungtinių tautų vėliavos ir viskas kuograziusiai atrodė. Tik į vakarą pastebėta, jog tarpe vėliavų yra ir viena italų. Kai į tai buvo pranešta iškilmės vedėjui, tai tas atsakė: — Ach, tiek daug tų vėliavų, kad sunku jas ir iš-

skirti. Geriau būt, kad visos tos šalys išgytų tik vieną.

Išlikvojo 16.000.000 Svarų Mėsos

Karinė maisto administracija patraukė atsakomybėn H. Graver skerdyklą, 3817 S. Morgan St. už tai, kad nuo rugsėjo 26 d. 1942 metų iki pereito vidurvasario pardavė 16,000,000 svarų mėsos daugiau, negu kvota leido.

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI - BIZNIERIAI

YARds 3599
Piwaronas Baking Co.
D. Piwarunas, Sav.
4622 S. Marshfield Ave.
Kepėjai "The Winner" Duonos Taip Pat Ruginės—Lietuviškos

Tel. LAFayette 3171
Peoples Furniture Co.
M. T. Kezas, Ved.
4179-83 Archer Ave.
Jus Galite Gūbti Višką Kas Tik Rtikalinga del Namų—Rakandų

YARds 5654
European Style Bakery
J. Bartash, Sav.
841 W. 33rd Street
Kepėjai Skanios Lietuviškos Juodos Duonos

Tel. VICTory 4226
Progress Furniture Co
J. A. Krukas, Ved.
3222-24-26 S. Halsted St.
Rakandai, Pečiai, Radios, Vaikam Rakandai — Viskas Del Namų

HEALTHY FOOD
Restaurant
Joe. ir Julia Malonis Sav.
3206 S. Halsted St.
Lietuviški - Amerikoniški Valgiai Mandagus Patarnavimas

Tel. SEELY 8760
Roosevelt Furnit. Co.
Jovarauskas ir Bertulis Sav.
2310 W. Roosevelt Rd.
Visokie Namams Reikmenys — RAKANDAI —

BOULEVARD 9406
Frank Bastis
Savininkas
7-11 NATURAL TAVERN
ir ROSS HOTEL
711 W. 43rd St., Chicago

REPUBLIC 7731
Z. S. Mickevics & Co.
Real Estate — Insurance
Commercial & Residential Properties
2506 W. 59th St., Chicago

Tel. Victory 0066
Anna - James Tavern
Smagi Lietuviška Užeiga
3212 S. Halsted St., Chicago
Ona Bagdonienė ir J. Janulevičius, Sav.

Tel. Yards 4789
JOHN REKOSH
REAL ESTATE AGENTAS
Reikalui Esant Kreipkitės
840 W. 33rd St., Chicago.

Nebus Niekur Taip Patogu Kaip Po Savo Stogu

JEI TAMSTOS MANOTE STATYTI SAU NAMĄ PASIRINKTOJ APYLINKĖJ, TAI LEISKITE MAN SUTEIKTI JUMS KELETĄ PATARIMŲ IR PASIULĖMŲ.

DABAR YRA LAIKAS PRADĖTI DARBĄ IR ĮSIGYTI TOKI NAMĄ, APĖ KURĮ JUS, NUOLAT. SVAJOJAT. ATVAŽIUOKIT PAS MANE Į OFISĄ IR AŠ JUMS PARODYSIU UZBAIGTUS NAMUS, KURIE JUMS PATIKS IR BŪS LABAI PRIEINAMI.

John Pakel
GENERAL BUILDING CONTRACTOR
6816 S. Western Ave., Tel. Grovehill 0306

Where would we be if THEY said -

"We've done enough?"

Do More in September

—at least an EXTRA \$100 War Bond for everybody!

3RD WAR LOAN
15 BILLION DOLLARS
(Non-banking quota)

Look at the headlines in this newspaper today. They tell vividly what our men are doing on battlefronts all over the world.

We thrilled to victory in Tunisia... victory at Munda... invasion of Sicily. And tomorrow more victories will fill us with pride in our fighting forces.

But what would happen to us if our men in Service said, "We've done enough"? It would be the end of all of us.

We know, of course, that they'll never quit.

We know, too, that YOU won't let America down. That YOU won't say,

"I've done all I can." For your job is no less important than that of the man in uniform. And this month your country asks everyone who possibly can to invest in at least one extra \$100 War Bond.

You know the benefits of War Bonds. They're the safest investment in the world. They secure your future. They help your country and your loved ones doing the fighting.

Get at least an extra \$100 Bond in September in addition to your regular purchases. More if possible.

Invest not only out of current income but out of idle and accumulated funds. And do it NOW!

BACK THE ATTACK—WITH WAR BONDS

Ištremtieji Lietuviai

A. Devenienės Kalba Pasakytą Amerikos Lietuvių Konferencijoj

(Pabaiga)

Supraskite, jūs atstovai ir jūs gerbiamieji valdyboj ar priešaky esą, kad šis klausimas nebus jums patiektas vėliau, kitame suvažiavime. Ne, jis arba bus išspręstas, arba nebus ko spręsti, bus per vėlu, bus žuves.

Supraskite, kad mes tik vieni Amerikos piliečiai, kaip čia va jums valdžios atstovai pasakė, turėti tą privilegiją apsaugoti, išnaudoti savo teises. O jūsų teisės gelbėti savo tėvus, tikrus brolius ir seseris yra neužginčijamos. Nei Lietuvos pasiuntinybė, nei Lietuvos piliečių draugijos tokių galimybių neturi, jų Rusija nepripažįsta.

Bet mus ji pripažįsta, pripažįsta mūsų aeroplanus, tankus, maistą. Jie mūsų sąjungininkai, tai kodėl jie taip neteisingai mūsų atžvilgiu? Jei mano vaikas papultų į priešų vokiečių ar japonų rankas, aš galiu kreiptis į Raudonąjį Kryžiu, kuris man pagelbės ir galiu siųsti siuntinius. Bet kodėl, kodėl mūsų Raudonąsį Kryžius neturi teisių į draugingą valstybę, kodėl tokia skriauda?

Ar tai už tai, kad mes dieną naktį taip sunkiai dirbame, kad aukojame kraują ir vėlu, kad štai pasižadėjome remti vyriausybę, kad pasižadėjome 10 milijonų bonų išpirkti, ar tas už tai, atsakykite. O gal užtai, kad mes tikime Amerikos pergalei — Lietuvos laisvei.

Atsakykit, tik susimildami, neatsakykit, kad jūsų didžiuliai, galingi galingiausiai valstybė buvo pavojingi seneliai 90 metų, kūdikiai — 2 mėnesių ir tokia Lietuva, kaip sakote — mažutė ir silpnutė.

Tad čia suvažiavę padarykime visuotiną nuosprendį gelbėti. Susitvarkykime viduje, turėkime stiprią, visai nepolitinę draugiją, kuri mūsų noru ir valia gelbėtų tuos nelaiminguosius. Dirbti turime ne pripuolamai, bet nuolatos.

Raikės rinkti aukas, draubūzius, reikės ieškoti kelių ir galimybių juos persiųsti, reikės apvažiuoti kad ir mažiausias kolonijas, reikės kreiptis į kiekvieną lietuvį ir jie padės.

Zinau, permatau kokius sunkumus sutiksim

ir nei kiek nesibijau. Išvermės ir pasišventimo tik reikia, keilas sunkūs, bet tikslas kilnus.

***

Ne taip seniai ir aš turėjau palikti savo tėvynę. Išvykau su vaikučiais į tolimą kraštą, palikusi paskui save viską su kuo buvau suaugusi, kas buvo mylėta; visą tai ką, rodos, dalimi pati buvau.

Bet gi pasiėmiau su savimi vieną didelį, didelį turtą; nepamatė jo nei rusų nei vokiečių sargybos, paslėpiau tą turtą giliai, giliai širdyje. Tas turtas, brangieji, tai mano Tėvelio Jono Vileišio turti žodžiai, žodžiai, kurie man dar brangesni, nes jie buvo jo paskutiniai: — "Dukrele, neužmiršk Lietuvos".

Tie du žodžiai išmigo giliai mano širdy; jie man padėjo čia darba rasti, per du metus, kaip sakote, du šifto dirbti ir nepavargti. Tie du žodžiai davė jėgų siųsti dešimtis telegramų už paskutinius skatikus ir negavus jokio atsakymo, išsiųsti dar tiek ir gauti atsakymą — Uralas 1673.

Tik jie du man padėjo sukaupti jėgas ir paslėpti ašaras, kada man pasakė, kad vyras žuves ir paklausti jei žuves, tai kur ir kada, o kada neatsakė kur ir kada, tai surikti meluoji, jei nežinau kur ir kada, tai ką žinau, kad žuves.

Kyla ir vėl kitas vaizdas! Dideliame name, didis žmogus man sako, ramina: "Dabar karas, tūkstančiai žuva, negalime mes vienu tiek rūpintis, nusiraminkite ir atsiduokite likimui". Ir štai vėl tie du žodžiai neužmiršk ir gelbėk" atėjo į pagelbą ir aš surikau:

Tiesa, kad karas, kad tūkstančiai žuva, bet netiesa, kad neprivalu vienu rūpintis. Dabar kaip niekad tas vienas yra brangus; jei vieno nepaisysime, šimtus pražūdysime! Atsakė — jūs tiesa ir supratau, kad laimėjau.

Tik tie du žodžiai neužmiršk ir gelbėk atvedė mane čia prieš jus; jie tik du davė man drąsos ir jėgų į Jus kalbėti.

Bet aš žinau, aš jaučiu, štai matau iš jūsų veidų, akių, kad ne aš viena juos girdėjau, ne viena aš tą turtą, tą jėgą turiu; ne man vienai tarė — neužmiršk!

Jums tarė sudiev, jūs atsakėte — sudiev, — neužmirškime. Atėjo sunki valanda, išsekime — neužmirškime.

POLITIKA IS KITO GALO

Mūsų bolševikai džiaugiasi, kad sovietų armijos jau nebėra, kad Baltijos kraštų ir netrukus jas okupuos. Tačiau, jeigu ir taip atsitiktų, tai dar karas nebus baigtas. O aliantų nuostatymu yra karą baigti tik tuomet, kada bus laimėta netik karas, bet ir pastovi taika. Nejaugi Stalinas mano amžinai kariauti su visu pasauliu ir netekęs kokių dešimties milijonų vyrų? Aš abejoju...

1939 metais Stalinas buvo pareikalavęs iš anglų ir prancūzų, kad jie pavestų Baltijos šalis jojo globali. Bet kuomet tie atsisakė tai padaryti, jis, Stalinas, to atsiėmimo, susitaikė su vokiečiais. Kai Ras manė, kad angliai padarė klaidą. Bet šandie visas pasaulis mato, kad ne angliai su prancūzais klydo, bet Stalinas. Už tą jo klaidą šandien Rusijos žmonės užmoka labai aukšta kaina.

Jeigu angliai karo išvakarėse nesutiko pavesti Stalinui sveltinių teritorijų, tai labai ir labai tenka abejoti, kad jie sutiktų tai padaryti karą laimėje. O ypatingai kuomet prie jų prisidėjo dar ir kitas milžinas, laisvės čempionas — Amerika.

Atrodo, kad rusų, anglų ir amerikiečių pasitarimas visgi įvyks. Pirmiausiai susitiks visų trijų valstybių užsienių reikalų galvos. Šiam pasitarime bus iššami tik tie klausimai, kuriuose visų trijų šalių nuomonė sutinka. Klausimai — po-karinės Europos sutvarkymas bei tarpvalstybinių sienų nustatymas bus palikta Roosevelt, Churchillo ir Stalino konferencijai, jeigu tokia konferencija įvyktų. Jeigu gi ne, tai jie bus atidėti iki karo pabaigos.

Palaidi liežuviai plaka, kad būk neužilgo "tautininkai" su komunistais, turėsia bendrą suvažiavimą ir pareikš visam lietuviškam pasauliui, kad Pittsburgho konferencijoj nei vienu, nei kitu niekas neatstovavo ir jie neturi nieko bendro su tuo, kas toje konferencijoje buvo nuveikta.

Ta pačia proga bus sudarytas ir bendras "tautininkų" su komunistais sleitas būsimiems S. L. A. rinkimams. Pereituose S. L. A. rinkimuose jie tokį sleitą turėjo ir neblogoi sekėsi. — K.

seum, kuriame sutalpinti įvairūs gamtos kūriniai ir žmonių kultūros pavyzdžiai, bus pakeistas į Chicago Museum of Natural History. Tos įstaigos pastatymas kainavo apie 8 mil. dolerių.

AUDITORIUM RESTAURANT
3131 S. Halsted St.

Lietuviški ir Amerikoniški valgiai su geriausiu skoniu. MANDAGUS PATARNAVIMAS. P. Balčūnas ir M. Kovarski, Sav.

Isaiskina Del Ko Reikėjo Taip Skubėti Pravedant Tarimus Pittsburghe

Konferencijos Darbus Nulėmė Laikrodis

Nejučiomis Išsiekvojo Viena Sesija

Kaikurie dalyviai, sugrįžę iš Pittsburgho konferencijos, pareiškė nusistebėjimo, kad viskas buvo "pravaryta" gana pašukobomis ir tulais klausimais net nebuvo diskutijų. Perskaitė rezoliuciją, pakėlė rankas ir dalykas buvo užbaigtas. Daugelis atstovų negavę progos net burną praverti.

Zinoma, tokios pažiūros yra per daug kraštutinės, bet jose yra šiek tiek tiesos. Toks skubotumas įvyko iš priežasties laikrodžio. Konferencijai buvo skirtos dvi dienos. Prieš susirinkiant buvo manyta prieš-pietinę sesiją, ketvirtadienį, praleisti atidarymo ceremonijoms, sveikinimams ir ženklių prisegimams. Bet tų sveikinimų buvo tiek daug, kad neužteko visos dienos.

Kai penktadienio rytmetyje atsidarė trečioji sesija, tai konferencija jau buvo ketvirtadieliu atsilikusi. Ne gana to, ją užtesė dar keli sveikintojai ir netikėti kalbėtojai. Paskutinėje sesijoje reikėjo taip skubėti, kad pavienių delegatų nuomonės likosi neįsklausytos ir tik maža dalis laišku ir linkežimų teperskaityta.

Panašiai atsitinka veik visose tokio didžio konferencijose. Kaip nenorėtum patenkinti norinčių kalbėti ar išsireikšti, besisukdamas laikrodžio rodyklės nuolat primena apie stoką laiką. Svarstant to suvažiavimo tvarką, reikia atsiminti ir štai koks dalykas. Jis nebuvo rengiama tik mums patiems, kad pasikalbėti ir pasidalinti nuomonėmis. Jos tikslas buvo daug didesnis. Konferencija turėjo parodyti mūsų draugams ir prie šams, jog Amerikos lietuviai

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

STATOM VISOKIOS RUSIES NAMUS — DIDELIUS IR MAZUS. Turime 18 Metų Patyrimą Namų Statymo Bizny. Kreipkitės Prie Musų Del Apskaitliavimų ir Kitokių Informacijų.

REAL ESTATE 2555 W. 47th St.

PASKOLOS ANT PIRMŲ MORGICIU

STATYBAI — REMONTAVIMUI ARBA REFINANSAVIMUI ant Lengvų Mėnesinių Išmokėjimų! NAUDOKITE PROGA DABARTINEMS ŽEMOMS NUOSIMCIO RATOMS. TAPKITE FINANSINIAMI NEPRIKLAUSOMI! TAUPYKITE mūsų įstaigoje. Jūsų indėliai rupestingai globojami ir ligi \$5000.00 apdrausti pgr Federal Savings and Loan Insurance Corporation. Mokame 3 %. Jūsų pinigai išmokami ant pareikalavimo. SENIAUSIA IR ZYMAUSIA LIETUVIU FINANSINE ISTAIGA — 46 Metai Sekmingo Patarnavimo! — KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION TEL. CALUMET 4118 Jos. M. Mozeris, Sec'y 3236 SO. HALSTED ST.

žodį; ji nusibriežė darbus, kuriuos taip pat visi atliksime. — Deleجاتas.

Tėvynės Meilė

Romėnų rašytojas ir oratorius Ciceronas yra pareiškę: "Brangūs man tėvai, brangūs man vaikai ir giminės, bet visus tuos jausmus viršina tėvynės meilė. Kiekvienas geras pilietis privalo būti pasirėngęs atiduoti ir gyvybę, jeigu to reikalauja tėvynė."

Phone Virginia 9493 Moterims Trečadieni **SOUTH PAULINA** RUSSIAN TURKISH BATHS ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ Naujai įrengtas rusiškas kambarys su akmenų krosnim. Kambareliai dėl pagulėjimo. Kainos labai prieinamos. ELEKTRIKINIS GYDYMAS Mineralinės, sulfurinės vanio duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų. 1657 West 45th St. Kampus S. Paulina St. A. F. CZESNA, Savininkas

VIETA, KUR CHICAGOS LIETUVIAI PERKA SAU ANGLIS PERKA SAU ANGLIS Mes užlaikom tik geriausios rusies anglis ir turim didelį pasirinkimą. Kainos labai prieinamos; užganėdinimas užtikrintas. Vilija Coal Co. 3700 So. Spaulding Ave. :: Chicago, Ill. LIETUVIU ISTAIGA. Tel. Lafayette 2584.

Leo Norkus, Jr. AMBROSIA & NECTAR Beer Distributor GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino—NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų. Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKU kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą. 2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

Štai Nauja Pasaka Apie Pirmą Moterį

Atsiradusi Ne Iš Sonkaulio. Bet iš Gėlės

So. Bostono "Darbininke" neseniai tilpo pasakojimas apie pirmutinės moters atsiradimą. Ji, girdi, buvusi sutverta iš gėlių alsavimo ir turėjusi nepaprastai kilnias ypatybes. Toji istorija skamba sekančiai:

"Gera buvo gyventi Adomui Rojuje, bet tik buvo vienam labai liūdna. Jis dažnai svajojo, jautės esąs vienas, nepilnas esąs žmogaus idealas, todėl Dievas nutarė jam sutverti draugę.

Išėjo Dievas kartą saulėtą dieną į žalią, žydinčią lanką, apsidairė, apsižvalgė ir papūtė į gražias, kvepiančias gėles, o iš jų, tarsi dygte išdygo balta, kaip lelija, skaisti, kaip žibutė, graži, kaip rožė, pirmoji moteris.

Iš gėlių alsavimo Dievas sutvėrė pirmąją gražią, skaisčią moterį — mergaitę ir nuvedė ją Adomui."

Bet toki moteris nepatiko Adomui. Ji buvusi per daug švelni ir neprieinama esybė. Dievas pastebėjo Adomo nepasitenkinimą, pasiėmė tą mergaitę ir dangų, o Adomui parūpino kitą — Jieva, kuri žinojo kaip apsukti galvą tam pirmuniam vyršikiui.

O kas gi atsitiko su mergaite danguje? Well, pasakojus tikrina, būk ji tapusi Dievo Sūnaus Motina — Paņa Marija. Ar taip ištikro buvo, ar ne, sunku pasakyti, bet man nuostabu, kad apie tai nieko nemini Šventas Raštas. — Pipiras.

Širdinga Padėka

Tiems, kurie Gelbėjo ir kurie Atsilankė.

Šiuomi tariam padėkos žodį visiems, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie neseniai įvykusio Victory Garden Harvest Festivalo, rengto Chicago Sun, kuriame mes trys lietuvaitės buvom paskirtos atstovauti lietuvių ir prisidėti prie šio festivalo pagražinimo ir įvykinimo.

Tariame didžiausią padėkos žodį poniai Daužvardienei, konsulo žmonai už suteiktą pagelbą priruošiant Lietuvių Pavilioną ir visiems tiems, kurie davė savo tautiškus rankdarbius ir brangenybes mums į "exhibition".

Dėkui p-lei Saphia Samas, kuri neatsisakė padėti mums prirengti pavilioną ir per visą dieną ir vakarą su mumis išbuvo.

Dėkui Ateitininkų Draugovės šokėjų grupei, kurie, paprašius, mielai apsiėmė pasirodyti su tautiškais šokiais ir kurie kas vakarą iki vėlumos praktikavo, kad tik puikiai susimokinti. Dėkui jiems nuosirdžiai, nes lietuviai šokėjai pasirodė pirmoj vietoj.

Dėkui accordionistui Ray Bra-

MARGUTIS "DIENZODIS" LEIDZIAMAS NUO 11 BALADZIO, 1932 1450 KIL — 12 METAI **WHFC** (1450 KIL.) Sekmadieniais — 1 val. popiet. Darbo Dienomis — 9:30 v. v. PENKTADIENIAIS NUO 7 iki 8 val. vakare

zauskui už akomponavimą šokėjų grupei ir už pasižymėjimą griežime accordionu.

Dėkui visiems laikraščiams, kurie stambiai prisidėjo su kooperacijoms ir patarimais.

Nuosirdžiausia padėka tiems, kurie atsilankė į šį festivalą. Pamačius lietuvius suteikia mums malonumą ir upa eiti pirmyn su savo darbais bei priuos ta programa.

Lucille S. Dagis, Irene Mankus, Josephine Miller.

Ne Rezignuoja Iš SLA. Pild. Tarybos

J. K. Mužukna "Atsiėmė" Savo Žodį

Dabartinis SLA. vice-pirmninkas J. K. Mužukna, iš Pittsburgho, buvo pranešęs kitiems pildomos tarybos nariams, kad jis daugiau nekandidatuos į tą vietą. Jo rėmėjai jau turėjo nuskyrę į tą vietą kitą asmenį. Tačiau, prieš keletą dienų p. J. Mažukna pranešė laišku į suvienijimo centrą, kad jis pakeitė savo nuomonę ir vėl įeškos išrinkimo septintam terminui.

Nominacijos į SLA. pildomą tarybą prasidės lapkričio mėnesyje. Norinčių kandidatuoti yra daug, vienok tik po tris galės patekti į galutiną ballotą. Todėl kuo mažiau bus tų kandidatų, tuo susiprastins rinkimai.

Bus Pakeistas Field Museum Vardas Pabaigoje šių metų Field Mu-

Chicagoje

Ir Už \$300 Jis Negalėjo Iškraustyti iš Savo Buto "Burdingierkos"

Vienas pasiturintis vyrukas Brighton Parke turėjo nemažą būta ir kad tinkamiau jį prižiūrėti jis prisiemė "burdingierką". Po kiek laiko jis pradėjo nebesusitarti su ta moteriške ir pareikalavo, kad toji išeitų. Toji nesutiko. Tuomet jis jai primetė \$300. Moteriškė paėmė pinigų, bet pasilikė ten, kur buvo.

Sykį sugrįžęs namo, jis rado savo drabužius išmestus ant laiptų. Nustebęs, bandė įeiti vidun, bet durys buvo užrakintos iš vidaus. Nakvoti turėjo pas pažįstamus. Dabar tas vargšas vyrukas nusprendė eiti į teismą, ješkodamas teisybės ir savo rakandų.

P-ni P. Balickienę Aukavo \$20. Lietuvių Konferencijoje

Anksčiau "Sandaroje" buvo pastebėta, jog p-ni P. Balickienę aukavo \$10 Amerikos Lietuvių Konferencijoje Pittsburghe. Tikrenybėje gi ji aukavo du syk tiek — \$20. Už padarytą klaidą atsiprašome.

Kada Pasirodys Knyga "Timeless Lithuania"?

Noriu pranešti visiems tiems, kurie yra užinteresuoti išleidi "Timeless Lithuania", kad visas eina tvarkingai ir jog toji knyga visa sustatyta, korektos peržiūrėtos ir dabar spausdinama prese. Taip, jog trumpu laiku bus atspausdinta.

Tik gal kiek ilgiau laiko užims knygų apdarymas, nes visos tos rūšies dirbtuvės yra labai užimtos valdžios darbais. Bet šias kliūtis visgi bus galima nugalėti, nes yra dedamos visos pastangos, kad knyga greitai išvystų pasaulį. Ji bus viena didžiausių leidinių anglų kalboje apie Lietuvą.

A. D. Kaulakis.
Spaustuvės Vedėjas.

Karys Albertas Rakas.
Prižiūri Nelaisvius

Aptiekoriaus P. Rako sūnus Albertas, kuris dabartiniu laiku yra tankų divizijoje, buvo pasiūstas priimti siuntinį nelaisvių, kuriuos patalpino į vietines stovyklas. Albertas būna North Camp Hood, Texas. Vėliau jis žada įstoti į karo mokyklą.

Jis Atvyko Pasisvečiuoti Pas Savo Tėvus

LEIT. HILARY ZIMONTAS

Orlaiviu iš Floridos atskrido leitenantas Hilary Zimontas, Dr. A. Zimontas sūnus. Chicagoje jis išbuvo apie desėtką dienų. Jo netikėtas vizitas labai nudžiugino tėvus, kurių visi trys sūnai tarnauja kariuomenėje.

SLA. 134-tos Moterų Kuopos Pakvietimas į Vakara

Pramoga Įvyksta Šiam Sekmadienyje

Sio sezono atidarymui SLA. 134-ta moterų kuopa rengia gražų pasilinksminimo vakarėlį, kurio pusė pelno skiriama Amerikos Raudonajam Kryžiui.

Minėtam vakarėly bus žaidimai kauliukais (bunco) ir kortavimas, o pabaigoje šokiai, dainos ir labai skanios vaišės — vakarienė.

Vakarėlis įvyksta sekmdieny, rugsėjo 26 d., Hollywood Inn, 2417 W. 43rd St. Pradžia kaip 3 val. po pietų. Bilietas tik 35 centai.

Geriausiai žaidusiems ir visiems atsilankiusiems skiriama daug dovanų. Tat visi širdingai

EXTRA! EXTRA!

N. KANTER, sav.

MONARCH LIQUOR

3529 So. Halsted St.

Phone YARds 6054

Permanytas vardas ir adresas
Lietuviškas Žydukas
REMKITE SENĄ LIETUVIŲ DRAUGĄ

kviečiami atsilankyti, pasisvečiuoti ir paremti Amerikos Raudonajį Kryžių, drauge ir SLA. 134-tą moterų kuopą.

— SLA. Narė.

TRUMPOS ŽINIOS

Kodėl Truksta Pieno?

Visoje šalyje pasijuto pieno stoka. Priežastį yra daug. Stoka darbininkų farmose, kainų kontrolė ir juodoji mėsos rinka, kurion pasiūciama nemažai melžiamų karvių.

Pereitam antradienį p-nų S. Balickų namuose 1804 W. 64th St. buvo suruošta vakarienė priėmimui "Vienybės" red. Juozo Tysliavos. Svečiai buvo kuopuikusiai pavaišinti.

Siomis dienomis iš Detroit, Mich. buvo atvykęs senas mūsų prietelius Hermanas Pavilonis. Pasak jo, Detroitas dabar atrodė, kaip sardinkų "kenas".

Minint Jono Kazlauskio mirties sukaktuves Tautiškosje kapinėse, dainavo solistas A. Brazis, o kalbą pasakė M. Vaidyla. Kapas buvo gražiai papuoštas gelėmis.

Petronėlė Geneitienė, 26 metų, 8422 Brandon Ave. nusidegino abi rankas ir dešinį šoną, kuomet jos žiurastas užsidegė prie virtuvės pečiaus.

Per Tarptautinį Raudonajį Kryžių, Juozas Klimavičius, iš Druskininkų, pajėjo savo sesers Onos, kuri pirmiau gyvenusi Chicagoje. Kas žino apie ją praneškite "Sandarai".

Lietuvių Universiteto Kliubo Nauja Valdyba

P-LE HELEN DOMKIUTE

Pereitam sekmdienyje, rugsėjo 19 dieną, Ed. Demeikio namuose, 5141 Archer Ave. įvyko metinis Lietuvių Universiteto Kliubo narių susirinkimas, kuriame buvo išrinkta nauja valdyba. Pirmininku likosi Ellen Skirmont, vice-pirm. Irene Mankus, sekretoriu Helen Domkus, išdininku Al. Mickevičius, maršalka Ed. Domeikis. Leitenantas Kazys Ruseckas, buvęs pirmininkas, prisaikdino naują valdybą.

Nariai aptarė ateities veikimo planus, o paskiau draugiškai pasijvaišino. Sis klubas turi suatrukęs gražaus lietuviško jaunimo. — A. L.

P-ni Irene Zibavičienė, Dr. A. Juozaičio duktė, tebėra ligoninėje po sunkios operacijos galvoje.

Sacharinas yra 200 kartų saldesnis už cukrų.

J. P. VARKALA
VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS
Perkėlė Savo Raštinę į Brighton Parką
4148 Archer Avenue
PHONE VIRGINIA 2114
Su Income Taxų ir Kitokiais Reikalais Kreipkitės
Viršminėtu Antrašu

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
— N A R I A I —
CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS
Ambulanų Patarnavimas Diena ir Naktį
Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

A. M. PHILLIPS
3307 So. Lituania Ave. Phone Yards 4908

J. J. ZOLP
1646 West 46th Street Phone Yards 0781-0782

LACHAWICZ IR SUNUS
2314 West 23rd Place Phone CANAL 2515
SKYRIUS: 42-44 E. 108th St. Phone Pullman 1270

P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street SKYRIUS 710 W. 18th St.
VISI TELEFONAI: YARDS 1419

J. LULEVIČIUS
4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3572

S. P. MAŽEIKIJA ir J. EVANAUSKAS
3319 So. Lituania Ave. Phone Yards 1138

LEONARD F. BUKAUSKAS
10821 S. Michigan Ave. Phone Pullman 9661

P-nas B. K. Balutis Prisimena Senus Draugus Chicagiečius

Pareiškia Padėką Už Pasiūstas Aukas

Savo laiške, rašytame Dr. K. Drangeliui, p-nas B. K. Balutis štai ką rašo:

Vakar gavau jūsų laiškėlį iš liepos 21 d., kuriuo pranešate apie išsiuntimą man. £30.00— (trisdešimts svarų) International Money Orderiu. Užvakar kalbamą sumą gavau ir sušmi jos gavimą pakvituojau.

Laikas nuo laiko aš gaunų iš įvairių Amerikos vietų piniginius perlaidus po porą ar keletą svarų, o keletas pasitaikė ir didesni, panašiai į Jūsų, sumai. Mano labai nelengvoj darbuotė, kuri ne tik finansiniu, bet ir politiniu aplinkybių išdava, šitie paramos ir pritarimo pavyzdžiai yra ne tik man malonūs, bet jie ir moraliai mane sustiprina ir priduoja man daugiau jėgų kantriai ir ištvermingai ir toliau nešti tą sunkią ir netikėtą našta, kurią likimas užvertė ant mano pečių.

Už visą tai aš esu labai mano amerikiečiams draugams ir tėvynainiams dėkingas. Bet šiuo sykiu man ypatingai buvo malonu gauti tokio palankumo pripardymą iš savo seno lizdo — iš Chicagos, ir iš savo senų draugų, su kuriais per ilgą eilę metų man teko ir tiek malonių valandų pergyventi, ir tiek kartais karčių pipirų visuomenės darbuotėje sukramtyti. Taigi didžiai ir nuoširdžiai esu Jums visiems už šitą malonų manęs prisiminimą dėkingas.

Prisimena Senus Chicagos Veikėjus

Iš Jūsų laiško matau, kad senas LITHUANIA CLUB, kurio krikštynose ir man teko dalyvauti, dar vis gyvuoja ir veikia, o iš Jūsų paduotų pravardžių sprendžiu, kad dar diktokas būrys "Senos Gvardijos" narių jame aktyviai dalyvauja. Prašau

Phone Calumet 7358

DR. M. ZILVITIS

DENTISTAS

3243 South Halsted Street

DR. KARL NURKAT

(NURKAITIS)

LIETUVIS DAKTARAS
Aptometristas
Pritaiko atsakingai akinius už prieinamą kainą ir ant lengvų išmokėjimų

3241 S. Halsted St.
PHONE CALUMET 4591
RAKANDŲ KRAUTUVĖ

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. YARDS 1829
Pritaiko Akinius.
Kreivias Akis Ištaiso
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED ST.
kampus 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėlioj pagal sutartį.

ADVOKATAI

JOHN B. BORDEN

LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. Cermak Road (W. 22 St.)
Ofiso valandos: Kasdien nuo 9 iki 5
Vakarais: Pamedėlio, Serėdos ir Pėtnyčios 6 iki 9
Telefonas Canal 1178
Namai: 6459 S. Rockwell St.
Telefonas Republic 9600

todėl perduoti mano sveikinimus visam Rateliui, o drauge ir mano padėką Jūsų laiške suminėtiems asmenims: geram mano bičiuliui J. Bachūniui, "seniui" F. P. Bradchuliui, kuris pas Jus Ratelyje turi dabar Patriarcho rolę vaidinti, mano senam valparaisiečiui draugui Dr. A. L. Juškai, vaišingam bankininkui Justinui Mackevičiui, kurio rezidencijoje vaišes ir dabar dar prisimėnu, p. Z. Jankauskui — taipgi senam lietuvių gvardiečiui-veikėjui, kuris, matomai, tuo laiku svečiu pas Jus iš tolimos Philadelphia užkliuvo; mano senoms simpatijoms — A. Beržinskui ir S. Valančiui bei V. M. Stulpinui; pp. S. Balzekui ir A. A. Tuliui, kuriuos, nors mažiau asmeniniai, bet vis vien gerai iš jų darbuotės pažįstu, na ir pagalios malonėk Sveikas ir pats savęs nepamiršti ir didoką glėbį padėkos sau iš manęs taipgi pasiimti. Tamsta minite, kad šitame, anot Jūsų,

Tel. LAFayette 7020

DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Rezidencija ir Ofisas
3417 S. Halsted Street
VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir 7 iki 9 vak.
Nedėliomis pagal Sutartį

Dr. Margeris
3325 S. Halsted St.
Valandos: nuo 10 r. iki 2 po pietų
ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Sventadieniais tik susitarus
Phone YARDS 7299

LIETUVIAI DAKTARAI AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Tel. YARDS 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9
Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Sventadieniais: 11 iki 12

Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko
744 W. 35th Street

Dr. J. J. Simkus
DENTIST
1821 So. Halsted Street
Canal 0257
Tues., Thurs., Fri.
6322 So. Western Ave.
Mon., Wed., Sat.
Hemlock 6117
CHICAGO, ILL.

Tel. Pullman 1193 ir 8277

I. E. MAKARAS M. D.
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
10758 So. Michigan Ave.
ROSELAND-CHICAGO, ILL.

Victory 1522

DR. J. KULIS
Valandos:
9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m.
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 So. Halsted St. Chicago

Ofiso Tel. Victory 3987

DR. J. P. POSKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3133 S. Halsted St. Chicago
Ofiso valandos:
Nuo 9 iki 12 diena ir — 7 iki 9 vak
Iškyrus Antr-nio ir Ketvirt. vak
Rez. 6504 So. Artesian Avenue
Telefonas Hemlock 2374
Rez. valandos: 3 iki 6 vakare
Antradieniais ir Šešt. 2 iki 9 vak

Tel. Canal 0257

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytas
1 iki 8 val. po pietų
6 iki 9 val. vakaras
Sekmdieniais: 9 iki 12 val. rytas
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6406 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6456

"žaidimėly" Jūsų patarėjais buvo ir senas mano bičiulis Dr. Zimontas, ir gerb. M. Vaidyla, kurį man primena gaunama (deja, retkarčiais) "Sandara" ir jos taip man pažįstamos raidės. Tai gi ir šiems Jūsų patarėjams už jų gerą "rodą" — ačiu ir nuoširdūs pasveikinimai. Tai turbūt bus ir visi Jūsų laiške suminėti asmenys. Norėčiau kiekvienam jų atskirai parašyti, nes kiekvieną šių pravardžių tiek atsiminimų iš senų gerų laikų man primena, bet daugumos ir antrąsų neturiu, todėl teatleidžia jie man už šitą "omnibusinį" laišką.

— B. K. Balutis.

Tel. LAFayette 7020

DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Rezidencija ir Ofisas
3417 S. Halsted Street
VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir 7 iki 9 vak.
Nedėliomis pagal Sutartį

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Rez. Tel. LAFayette 0094
Jeigu Neatsiliepia —
Sauk KEDzie 2868
VALANDOS:
Pirm., Antr. Ketvirt. 6—9 vakare
Penkt. nuo 8:30 vak. iki 9:30 vak.
Šešt. nuo 6 val. vak. iki 9:30 vak.
Trečiadieniais ir Nedėliomis
Pagal Susitarimą

Phone REPublic 2266

Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2420 W. Marquette Rd.
Arti Western Art

Phone Canal 6122

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGA
2201 W. 22nd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos: nuo 10 r. iki 2 po pietų
Serėdomis ir Nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. California Av.
Telefonas Republic 7869

YARDS 4787

DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS ir CHIRURGA
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak
Nedėliomis pagal sutartį.
Namų Tel: Prospect 1980

Phone VICTORY 2514

Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 So. Halsted St.

YARDS 2246

DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Serėdoj pagal sutartį.

Phone YARDS 5921

Rez. Tel. KENwood 5107

DR. BERTASH
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30
Nedėliadieniais pagal sutartį.

Phone HEMlock 2061

DA. JOSEPH KELLA
DENTISTAS
6558 S. Western Ave.
VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 8 vakare
Nedėliomis pagal Sutartį

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAI DOTUVIŲ ĮSTAIGA
AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ
Visi Tel. Yards 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Ave.
Tel. LAFayette 0727

DYKAI Kopyčios visose
Chicago dalyse

Radio Programas nuo 8:00 iki 8:30 val. ketvirtadienio vakare
iš stoties WGES (1390), su Povilu Šaltimieru.